

A FELSŐBORSODI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

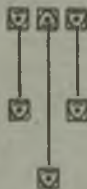
1934. ÉVI OKTÓBER HÓ 23-ÁN ÓZDON
TARTOTT ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

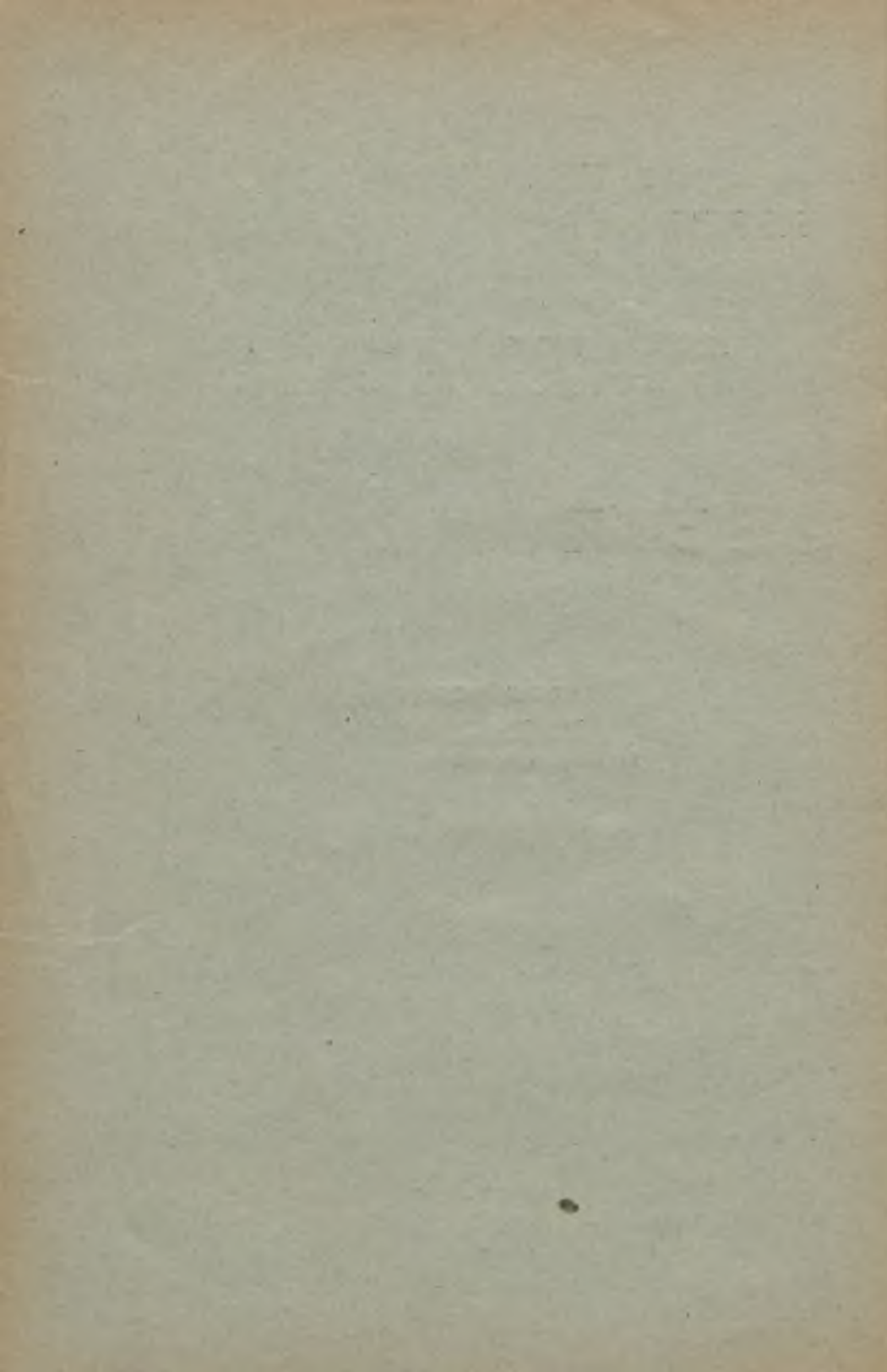
SZERKESZTETTE:

TÓTH JÁNOS

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

NYOMATOTT
BLASZ LÍPÓT KÖNYVNYOMDÁIÁBAN
EDELÉNYBEN, 1934.

A FELSŐBORSODI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

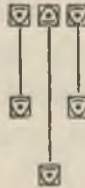
1934. ÉVI OKTÓBER HÓ 23-ÁN ÓZDON
TARTOTT ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

TÓTH JÁNOS

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

NYOMATOTT
BLASZ LIPÓT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
EDELÉNYBEN, 1934.

A FELSŐORSZÁGI
REFORMÁTUS EGYZHÁZMEGYE

1894. ÉVI OKTÓBER HÓ 24-ÁN ÖSSZEN
TARTOTT GAZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

MEGJELENÍTETTE
TÓTH JÁNOS
KÖNYVNYOMTATÓ ÉS KÖNYVÁRULÓ

SAJÁT KÖNYVNYOMTATÓVAL
KÖNYVNYOMTATÓ ÉS KÖNYVÁRULÓ

A Felsőborsodi Ref. Egyházmegye 1934. évi október hó
23-án, Ózdon tartott őszi közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Szentmártony Dániel
esperes

Zsóry György
e. m. gondnok

elnöklete alatt:

Lőkös Sándor
Hubay Mihály
Svingor Jenő
Dr. Komjáthy Aladár
Gyülvérszi István
lelkészi tanácsbírák

Szathmáry Király Pál
Dr. Ambrus István
világi tanácsbírák

Harsányi Géza, e. m. ügyész
Tóth János, lelkészi főjegyző
Veress Károly, lelkészi aljegyző
Bodnár Zoltán, világi aljegyző

Lelkészek: Almássy Bertalan, Bartha Gyula, Bálint János, Baczó Balázs, Bodnár László, Csernyi Zoltán, Doktor Gyula, Horváth Imre, Joó Miklós, Kocsis Jenő, Kövér Pál, Körössy István, Kovács Béla, Keresztury József, Lengyel Gyula, Lenkey Gyula, Molnár Béla, Molnár Pál, Máthé Zoltán, Nagy Lajos, Dr. Nemes Andor, Osváth Zoltán, Sápý Dezső, Szigethy Ferenc, Szabó Lajos, Tussay János, Váradi József.

Segédlelkészek: Fülöp Sándor, Nagy Sándor, Bartha István, Hubay Kálmán, Vargha Péter.

Tanítóképviselek: Erdős Károly és Gööz Pál.

Ezekon kívül tanítók, presbíterek s az ózdi egyház hívei közül érdeklődők nagyobb számban.

1. Gyűlésünk megkezdése előtt az Úr házában *Kövért Pál*, zilizi lelkész ígét olvasott és bensőséges imát mondott. E reggeli áhitat után a kaszinó

termébe átvonulva, Zsóry György, e. m. gondnok a gyűlést a következő megleghangu beszéddel nyitja meg :

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Harmincnégy évvel ezelőtt, napsütéses tavaszi időben, meghívásomra egyházmegyénk itt Ózdon tartotta meg rendes közgyűlését, a hol még akkor egy nagyon szegényes, erőtelen, othon-talan szétszórta missziós ecclesia látta szívesen, meghatódott lélekkel vendégül a közgyűlés tagjait.

Ennek a közgyűlésnek lélekemelő hatása alatt ez az egyház-község intenzivebb, tevékenyebb életet kezdett élni és az itteni s vidékebeli ipartelepek nagyarányu fejlődése folytán hivei számában, felfogásában, anyagiakban erősödött s bátran állíthatom most már szépen virágzó egyház ma templomban paplakkal, gyülekezeti teremmel adósságmentesen fogadja a nagytiszteletű egyházmegyét, hogy tanúságot tegyen életrevalóságáról, bizonyosága legyen annak, hogy a kicsiny hely is nagygyá lehet, ha annak életerejét lelki buzgóság, nem lankadó, fáradhatlan, céltudatos munka táplálják; élő figyelmeztetés legyen arra, minő kihatásai lehetnek egyházunkban az őseink által mély bölcsességgel rendszeresített vándorgyűléseknek, de egyuttal példaadás, utmutatás arra is, hogy miképen kell szolgálni gyülekezetnek és funkcionáriusainak Istennek országát.

Engem ide, e helyhez a szív feltoluló érzelmeinek széttéphetetlen szálai fűznek, s nemcsak a társadalmi-, hivatali-, hanem az egyházi közéletnek is olyan jelenségei, emlékei vonulnak el lelki szemeim előtt, melyeknek befolyása alól szabadulni nem tudok, nem is akarok s meghatódott lélekkel rebeg ajakam hálaadást a mindenható Istennek, hogy megengedte érnem azt, hogy talán utoljára itt is megnyithatom egyházmegyei közgyűlésünk tanácskozását.

A református nagy hét befejező akkordjának, a bodrogkereszturi konvent kétszázados emlékünnepeinek s az ott hallottak hazafias, vallásos vonatkozásainak lenyűgöző hatása még él keblemben s nem tudom eléggé nyomatékosan felhívni világi társaim figyelmét arra, hogy szenteljenek egy kis időt a kétszáz év előtti összejövetel tanulmányozására s ebből merítsenek lelkesedést, ügyszere-tetet a reájuk bizott egyházi feladataik teljesítésére, a mi egyuttal a nemzet, a haza sorsára is élénk, mondhatnám döntő kihatással van.

Ezen az emlékünnepen egyik előadó azt is fejtegette, hogy nem elég a kálvinista ember számára az egyházi törvényekben körülírt kötelességek teljesítése; nagy lelki felbuzdulással többet, sokkal többet kívánt. Én e helyről nyilatkoztatom ki, hogy az övéné!

kisebb igényeket táplálok s ha a mi papi s világi vezetőink presbitereink, egyháztagjaink csak azokat is teljesítik, amik elő vannak írva, nem kell féltenuünk a magyar református anyaszentegyházat. Épen azért azt kérem minden református testvéremtől, hogy teljesítse csak a törvényben előirt feladatait, de ezeket aztán hiven, odaadással végezze.

Nem ismerek ma a valláserkölcs, a köznyugalom és a haza ellen nagyobb, megrovásra méltóbb bünt, mint azt, hogy rettenetes elesettségünkben vannak, akik efelett az elárvelt nemzet felett még az egyházak közötti torzsalkodás, visszavonás, egymást meg nem értés tüzcsováját szitják.

Ne adja az Isten, hogy az itt lángra lobbanhasson!

Én hiszem, hogy azok a nehéz napok, melyek most a felekezeti villongás rémével fenyegetnek, majd csak elmúlnak fölülünk, s egy szebb, boldogabb, egyesítő nagy magyar jövőndő lép helyükbe.

Ennek eléréséhez kell nekünk magyar kálvinistáknak Isten adta minden erőnkkel, tehetségünkkel közremunkálni.

Szent hiteni, megingathatlan meggyőződés, hogy míg bennünk a kálvini szellem által fűtött magyar lélek él és munkálkodik, s ezt megértik az egy igaz Istent más templomban, más ritussal, de összefogó magyar lélekkel imádó embertársaink is, nemcsak nem vehetnek erőt rajtunk a pokol kapui, hanem fel kell és fel fog virradni reánk minden magyaroknak leghőbb vágya, reménysége, régi nagy Magyarországunknak áldást, békességet, megértést, boldogságot, örömet sugárzó, dicsőséges napja, melyért azonban buzgó imádság mellett dolgoznunk is kell szívvél-lélekkel.

Ilyen elgondolások mellett szívem mélyéből üdvözlöm egyházmegyei közgyűlésünk alkotó tagjait, a tanácsbíró, tisztviselő, lelkész, tanító urakat, az egyházak küldötteit, az érdeklődő közönséget, kedves vendégeinket s a mai napra egybehívott rendes közgyűlésünket nagytiszteletű elnöktársam nevében is megnyitom s tanácskozásunkra Istennek áldását, a gyűlés tagjainak megértő, bölcs, nyugalmas, békességes közreműködését kérem.

Ózd, 1934. október 23.

Zsóry György

e. m. gondnok.

A kedves visszaemlékezésektől átszőtt megnyitó beszéd teljes egészében jegyzőkönyvbe vétetik.

2. A gyűlés tárgysorozatának megkezdése előtt Zsóry György egyházmegyei gondnok előadja, hogy egy jelenleg még ismeretlen tettes felhábortó módon meg akarta zavarni jelen gyűlésünk megtarthatását az-

által, hogy egyházkerületünk hivatalos lapjában: a „Sárospataki Ref. Lapok“ tegnapelőtt, — tehát csaknem közvetlen a gyűlés előtt — megjelent legutolsó számában egy rövid közleményt tett közé esperesünk neve alatt, mely szerint a mai napra hirdetett közgyűlés elmarad. Nem tud kellő szavakat találni e jellemtelen és rosszindulatu eljárás illő megbélyegzésére s bejelenti, hogy az elnökség megindította a nyomozást a vakmerő bűnös felderítésére.

Közgyűlés ez egyházi életünkben szokatlan és eddigelő példa nélkül álló cselekedet felett a legnagyobb megbotránkozásának ad kifejezést s az elnökség intézkedését helyesléssel veszi tudomásul.

3. *Szentmártony Dániel* előterjeszti a következő esperesi jelentését:

Nagytiszteletű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Egyházmegyénk e nevezetes pontján, hol egy országhírű hatalmas gyártelep kormos falai között a magyar ipar fellendítése céljából állandó lázas munka folyik s ebben a szépen virágzó missziói egyházunkban, melynek ma mindannyian szívesen látott vendégei vagyunk, meleg szívvvel köszöntöm közgyűlésünk alkotó tagjait s lelkemből kívánom, hogy legyen szeretetig egyházmegyénk javára s Istennek dicsőségére itteni összejevetelünk s közös munkálkodásunk.

Nagytiszteletű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés! Egyházi és iskolai életünk felett őrködni, annak szellemi- és anyagi fejlődését előmozdítani, minden egyházát igazán szerető léleknek szent kötelessége. A mai leromlott világban, amikor a legszebb erények és legszentebb eszmények pusztításától sem idegenkedő szélsőséges áramlatok szomorú korszakát éljük s amikor a legtöbb ember szeme elfordult az ég felé s a földhöz van tapadva elváthatatlanul: az egyházépítés szent munkájában egyháziaknak és világiaknak egyaránt tevékeny részt kell venniök, mert csak így remélhető a századok viharai által megrongált magyar református Sion fennmaradása. Szerettem hinni, hogy ennek a magasztos célnak a vágya s átérzése hozott össze most is bennünket, midőn egyházi és iskolai ügyeink feletti tanácskozássra ismét egybegyűltünk, hogy míg egyfelől ébrentartjuk és ápoljuk a protestáns öntudatot és közszellemet, addig másfelől egyházi autonómiánk keretében érvényre juttassuk a kölcsönös eszmecsere útján kialakult elveket és igazságokat.

Mint a tárgysorozatokból is látható, sok az aránivaló, ami reánk — mint az egyházi élet mezejére állított munkásckra — a mai

napon várakozik, azért szíves elnézésüket kérem, ha — időnyeres szempontjából — ezuttal rövidre szabom esperesi jelentésemet.

Nagytisztelétű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés! Egyházi életünket általános szempontból mérlegelve, a közelmultból két olyan fontos mozzanatot kell kiemelnem, amelyek szokatlan voltuknál és jelentőségüknél fogva különösebb figyelmet érdemelnek.

Az egyik a tanítói fizetések rendezése tárgyában megjelent kormányrendelet, amely sok előítéletet és aggodalmat váltott ki mindannyiunk lelkéből, mert a felettes hatóságainktól nem kaptunk tájékoztatást arra nézve, hogy hogyan kell azt a gyakorlati életbe átvinnünk s egyáltalában jó lesz-e vele kísérleteznünk? Eddigél csak pár egyházunk tett lépéseket aziránt, hogy tanítójának készpénzfizetését a kérdéses miniszteri rendelet alapján biztosítsa. Pedig mint a főtisztelétű Püspök urnak a napokban vett leiratából kitűnik, komoly és számbajövő nagy segítség az, mit a minisztérium az egyes egyházaknak nyújt a tanítói készpénzjavadalomnak az állami illetményhivatal által történő kifizetésével. Kívánatos azért, hogy komoly tanulmány tárgyává tegyük ezt a kérdést s esetleg kötelezzük el egyházainkat a segély igénybevitelére.

A másik rendkívüli esemény a legutóbbi napokban végbment s a Kormányzó ur Őfőméltósága által megnyitott országos Ref. Kiállítás, amely valóban nagyszerű dokumentálása volt annak, hogy ref. egyházunk négyszáz éven át minő lelkes zászlóvivője volt a magyar nemzeti kultúrának s hagyományos szegénysége dacára is mennyi értékes műkincset tudott beszerezni s gondosan megőrizni az idők folyamán.. Valóban azok a finom női kezek által készített s gyönyörűen kihimzett urasztali és szószéki terítők s azok a szebbnél-szebb urvacsorai kelyhek és más egyéb kegyszerek, miket rég porladó hithű eleink adományoztak egykor az Ur oltárára s egyházuk felsegélésére, oly felséges benyomást gyakoroltak mindazokra, akik a közelből és távolból a kiállítást megtekintették, amelynek hatása alatt látniok, érezniök kellett, hogy a „magyar kálvinizmus az elnyomatás, üldöztetés, földönfutás sötét századaiban is magasan tudta tartani a tudomány és művészet fáklángját“ s hogy ref. egyházunk dicső multja minő értékes anyagát képezi a magyar nemzet történetének.

Jól esett — saját szemeimmel — meggyőződnöm arról, hogy egyházmegyénknek mintegy 30 gyülekezete küldte be értékes klenódiúmainak a kiállításra, tehát mi is méltóképpen hozzájárultunk annak szép sikeréhez s amidőn ezt a tényt e helyen is örömmel konstatálom, kedves kötelességemnek tartom, hogy az egyetemes

egyházunk külső és belső értékét nagyban emelő s történelmi nevezetességének mondható ref. Kiállítás ügyének felkarolásáért és odaadó támogatásáért úgy lelkésztestvéreimnek, mint az egyházak többi előjáróinak forró köszönetet mondjak.

Mulasztást követnék el, ha legalább pár szóban meg nem emlékeznék a nyár és ősz folyamán tartott lillafüredi, sárospataki, budapesti konferenciákról, továbbá az Országos Ref. Lelkészi, tanítói, presbiteri nagygyűlésekről s ezeknek méltó befejezéséről: a bodrogkereszturi nagyszerű értekezletről, mindmegannyi felséges alkalmairól a hitben való elmélyedésnek s a mi Urunkkal való áldott találkozás és lelki hatásokban gazdag társalkodásnak, Istennek hála egyre vonzóbbak s hova-tovább népesebbek az enemű összejövetelek, örvendetes jeléül annak, hogy ref. egyházunk vezető tényezőiben nagy szegénységünk sem képes csökkenteni a lelki művelődés utáni vágyat s az Isten fiaihoz illő nemes ideálist must.

Nagytiszteletű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés! Ha a tavaszi közgyűlésünk óta lefolyt időre visszatekintünk, azt is meg kell látnunk, hogy a gazdasági válság némi enyhülésével kapcsolatban, az egyházi élet terén is valamelyes javulás észlelhető. Örvendetes tényekre is utalhatok e tekintetben. Rámutathatok arra a sorozatos építkezésre, ami e nyár folyamán megindult s jórésztben már be is fejeztetett több egyházközségünkben. Alacska, Sajókápolna, Ózd, Ládbesenyő a templomát renoválta, Berente és Sajólászlófalva a lelkészlakot hozta rendbe, Nekézseny pedig új orgonát állított be templomába tetemes költséggel. Mindez szép bizonyossága a nevezett egyházakban élő hittestvéreink egyházszeretetének s áldozatos buzgóságának. Különösen ki kell emelnem az alacsikai kisdéd-gyülekezetet, amelynek tagjai önkéntes megajánlás útján mintegy 3000 pengőt hoztak össze megavult templomuk kiujítására. Szeretném ezt a lelkes felbuzdulást követendő példa gyanánt odaállítani a legnépesebb s néhány évvel ezelőt még leggazdagabb egyházközségeink hivei elébe, akiknek fásult közönye, nemtörődőmsége miatt sajnos egyre szomorubb képet ölt az egyházak anyagi helyzete.

Mint a konventi jegyzőkönyvből kitűnik, a lelkészi, nyugdíjintézeti tartozásaink tekintetében is lényeges javulás észlelhető, amennyiben az előző évihez képest csaknem 12%-al kevesebb a hátralékuk. Ez a kedvezőbb mérleg kétségkívül amellet bizonyít, hogy úgy a lelkészek, mint az egyházak megtesznek minden tőlük telhetőt, avégből hogy az évi járulékok befizetése folytán nyugdíjintézetünk életképessége biztosítható.

Biztos forrásból vett értesülésem szerint a Tanítóegyleti tartozások is rövidesen rendezve lesznek, ami kétségkívül az új tisztikar agilitásának és rendszeretetének köszönhető.

Az általános helyzetjavulás örvendetes tényeinek felsorolása után be kell lépnem a szív világába, hol az érzelmek dominálnak s meg kell emlekezmem azokról a veszteségekről, amelyek több kedves testvérünk elhunytá folytán értek bennünket.

Julius hó 8-án *idősb. Balogh István*, volt edelényi, folyó hó 10-én pedig *idősb. Kőrösi István*, volt alacsikai lelkesztársainkat szólította el közülünk és szeretteik köréből a könyörtelen halál. A zoltáriró által jelzett helven, avagy nyolcvan esztendő is meghaladó tisztes kort ért s hű és igaz lelkipásztor volt mindkettő, kikről bátran elmondhatjuk, hogy hosszú életük folyamán Istennek tetsző jó munkát végeztek az Ur szőlőjében. Illd tehát, hogy emléküket szívünkbe vésve örökiisük meg jegyzőkönyvünkben.

Nem közvetlenül, de mégis leverőleg érintett minket is a sárospataki főiskola nagynevű tanárának: *Dr. Rácz Lajosnak*, továbbá kerületi felsőbb leányiskolánk csak a közelmulthan elválasztott derék igazgatójának: *Czinyéry Barnának* s végül a gömör-tornai testvéregyházmegye ideális lelkületű s nagytudású esperesének s oly sok intézményünk lelkes barátjának: *Juhász Lászlónak* sírbarterése. Valóban méltók mindhárman arra, hogy e percben rájuk gondolva, szívünk kegyeletos érzéseivel áldozzunk emléküknök.

Nagytisztelötű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés! Legyen szabad nagybecsű figyelmüket felhivnom mai közgyűlésünk legfontosabb tárgyára: az új egyházi törvényeinknek megfelelő szabályrendeletek megalkotására. A tavaszi gyűlésünkből kiküldöt bizottság kétizbeni üléselésének s komoty munkásságának eredményekép a szabályrendelet-tervezetek mird készen vannak. Ki kell azonban emelnem, hogy a nagy munkából legjobban kivette részét az egyházmegyei Gondnok ur Öméltósága, aki az első törvénycikkkel összefüggő három terjedelmes szabályrendelet-tervezetet egymaga készítette el oly preciz kidolgozásban és nagy szakértelemmel, ami minden dicséretet és elismerést méltán megérdemel. S midőn Öméltóságának e nagyarányu s komoly munkálkodásáért közgyűlésünk nevében is hálás köszönetet mondok, azt kívánom, hogy a jó Isten tartsa meg őt sokáig egyházmegyénk javára és méltó büszkeségünkre.

Ugyancsak fontos tárgya lesz mai gyűlésünknök az egyházmegyei tanács megválasztása, mint amelynek hatáskörébe az új

törvény értelmében sok komoly teendő van besorozva. Továbbá a számvevői tisztségek megszervezése és betöltése. Indokoltá teszi ezt az új berendezkedést egyfelől az, hogy a többi egyházmegyében már régóta meg van, másfelől pedig és még inkább az a körülmény, hogy az egyházlátogatás folyamán nincs elegendő idő a számadások beható s pontos átvizsgálására.

Ezek után legalább nagy vonásokban vázolni kívánom, hogy egy fél éven át mit tettem s hogyan forgolódtam a reám bízottakban. Ha semmi mást nem mondanék, csupán annyit, hogy ez évben már ezren jóval felül van az iktatószámom s hogy nincs egyetlen elintézetlen ügydarabom, már ezzel is eléggé feltárnám azt a sokirányú és fáradságos munkakört, amelyet be kellett töltenem. Ám, amikor csak tettem, az akták halmazából kibontakozva, egyik-másik egyházközségbe is kiszálltam, mert arról győződtem meg, hogy a gyülekezetekkel s azok vezetőivel való személyes érintkezés a leghelyesebb és legsikeresebb adminisztráció. Künn voltam a szendrői, berentei, alacskai, sajkókazinci, nagybarcai és nagyvisnyói egyházakban s igyekeztem mindenütt nyitott szemmel széttekinteni, a sebeket meglátni s tőlem telhetőleg orvosolni. Tapasztalataim eredményét röviden így összegezhetem: a presbiterek az egyházszeretethen s a lekipásztor támogatásában nem eléggé járnak elől a nép előtt jó példával, az egyháztagok jórésze csak névleges keresztyén, akik előtt az egyházi adózás és párbérfizetés ma már megunt teher, az egyházi ingatlanok bérösszegéből, főképp a belhivatalnokok párbérfizetéséből sok a hátralék, a gondnoki számadások, presbiteri jegyzőkönyvek vezetésében s az egyház pénzkezelésében sok a szabálytalanság, az építkezéseknél nem gyakorolnak kellő körültekintést és óvatosságot s nem tartják be a törvényes formákat. Olyan beteges tünetek ezek, amik feltétlenül orvosolandók. A gyógyszereket feltalálni vélem azokban a szabályrendeletekben és fegyelmi rendszabályokban, amelyeket a mai gyűlésünk folyamán előterjesztünk. Én jó reménységgel vagyok az iránt, hogy a rendszabályok lelkiismeretes betartása mellett, hovatovább megközelítjük azt a várt-várt jobb időt, amikor rend, szeretet és béke fog honolni gyülekezeteinkben.

Egyházmegyénk beléletét tekintve, csupán egy oly mozzanatról kívánok még megemlékezni, ami őszinte örömet kelthet mindannyiunk lelkében. Ugyanis egy nem rég elhunyt sajtósenyei nemes szívű és ref. vallású urinő az ottani ősi kastélyát és hatalmas belsőségét a budapesti Lorántffy Zsuzsanna egyesületnek hagyományozta oly kikötéssel, hogy az ősi kurián egy humánus célokat

szolgáló intézmény létesíttessék. A Lorántffy Zsuzsanna Egyesület szépen rendbe hozatta úgy a belsőséget, mint a rajta levő épülettömböt s diakonissza-otthonnak rendezte be azt. A nevezett egyesület méltóságos Elnöknőinek s több előkelő fővárosi tagjainak, valamint a környékbeli intelligencia és Sajósenye lakosságának jelenlétében szeptember hó 16-án ment végbe a diakonissza-otthon felavató ünnepélye, amelyen egyházmegyénk képviselőjében én is megjelentem s tolmácsoltam afeletti örömünket, hogy ez az áldásos intézmény a mi egyházmegyénk földjén létesülhetett. Sőt az Elnökséggel való értekezésem kapcsán azt a kedves ígéretet nyertem, hogy az új otthonba elhelyezendő diakonissza-testvérek bekapcsolódnak a mi egyházi életünkbe is s tőlük telhetőleg segítségünkre jönnek a belmissziói munkásságunkban. Jónak látnám tehát, ha mai közgyűlésünkől jegyzőkönyvileg köszöntenék a kedves testvéreket, mint az Isten országa építésében leendő munkatársainkat.

Nagytisztelendő és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés! Ezekben volt szerencsém előterjeszteni évközi jelentésemet s amidőn szíves türelmüket hálásan megköszönöm, magamat nagybecsű jóindulatukba mély tisztelettel ajánlom.

Borsod, 1934. október hó 16.

Szentmártony Dániel
esperes.

A figyelemmel meghallgatott tartalmas esperesi jelentés adatai alapján közgyűlés a következő határozatokat hozza:

a) Üdvözetét küldi *Dr. Csikesz Sándor*, Orle titkárnak, az orsz. Ref. Kiállítás megszervezése és lebonyolítása körül végzett nagyszabású munkájáért;

b) az egyházmegyénk területén lelkipásztorkodó s az Urban csendesen elpihent *Balogh István*, volt edelényi s *id. Kőrössi István*, alacskai lelkésztestvéreink emlékét kegyelettel örökíti meg jegyzőkönyvünkben;

c) ugyancsak feljegyzi nevét *Dr. Rác Lajos*, sárospataki nyug. theol. tanár, *Czinyéry Barna*, miskolci leánygimn. igazgató, *Juhász László*, putnoki lelkész, gömör-tornai esperesnek, kiket egyházkerületünk különböző munkamezőiről szólított magához az élet és halál Ura;

d) szeretettel fogadja egyházmegyénk területén a sajósenyei diakonissza-otthonban lakó diakonissza-nőtestvéreket, kiknek a gyülekezeti munkában való segédkezésre irányuló felajánlkozásukat köszönettel veszi tudomásul és felhivja rájuk a gyülekezetek vezetőinek figyelmét.

4. *Hubay Mihály*, lelkészi tanácsbíró indítványára

közgyülésünk is csatlakozik ahhoz az országos ünnepeltetéshez, mely Magyarország kormányzóját a Budapestre való bevonulásának 15-ik esztendeje alkalmából éri s áldáskívánatait hódoló felirat alakjában juttatja el Őfőméltóságához.

5. *Kőrössy István*, boldvai lelkész megfellebbezi a legutóbbi lelkészi tanácsbíró választást s kéri annak megsemmisítését azzal az indoklással, hogy a szavazás több helyen lelki kényszer hatása alatt történt.

Közgyülés a fellebbezést átteszi az illetékes egyházmegyei bírósághoz.

6. Tavaszi gyülésünk az egyik megüresedett lelkészi tanácsbírói tisztség betöltésére július 1-i határidővel szavazást rendelt el. Az első szvazás — a szavazatbontó bizottság jegyzőkönyvének bizonyossága szerint a szavazatok megoszlása miatt — nem vezetett eredményre; a másodsor kitűzött s a két legtöbb szavazatot nyert lelkész: *Szigethy Ferenc* (33) és *iff. Kőrössy István* (28) közt elrendelt szavazás eredménye szerint a beerkezett s érvényes 90 szavazat közül előbbi 53, utóbbi 37 szavazatot kapott. Az első szavazásnál üres szavazólapot adott Sajóecseg; érvénytelen volt 9 egyház szavazata, mert az új egyházi törvények előírását nem vette figyelembe. A másodiknál a damaki és meszesi egyházak szavazatai voltak érvénytelenek. Javasolja bizottság, hogy az első szavazásnál érvénytelenül szavazott egyházak lelkészei — tekintettel arra, hogy az új egyházi törvények szerint először történt szavazás s annak előírását még nem ismerték jól, — ne bírságotlissanak meg; ellenben a sajóecsegi, meszesi és damaki lelkészek 5—5 P bírsággal sújtassanak.

Közgyülés a 16 szavazattöbbséget nyert *Szigethy Ferenc*, sajószentpéteri lelkészt megválasztott tanácsbírónak jelenti ki s őt — esküje letévése után — állásába beiktatja. A törvény nem tudásából származott érvénytelen szavazatok miatt kivételesen nem hoz büntető rendelkezést, ellenben a sajóecsegi, meszesi és damaki lelkészeket — kellő mentség hiánya miatt — 5—5 P bírsággal sújtja.

7. *Németh József*, Sárospatakon végzett s első lelkészképesítő vizsgáját jeles eredménnyel tett hittanhallgató egyházmegyénkbe segédlelkészül való bekebelezését s ideiglenesen a laki gyülekezetben való alkalmaztatását kéri.

E kérelem alapján *Németh József*, segédlelkész egyházmegyénkbe jóreménységgel bekebeleztetik s szolgálati helyéül átmenetileg Lak egyházközség jelöltetik ki.

8. A szilvásváradai egyház *rendes tanítóvá: Köck Béla*, alsószuhai, a radostyáni egyház *segédtanítóvá: Dr. Karácsonyi János*, okl. kántortanítókat választotta meg. A választás szabályszerűen történt.

Közgyűlés nevezett tanítókat állásukba beerősíti; *Dr. Karácsonyi János* a törvényben előirt hivatalos esküt leleszi.

9. A meszesi egyház ideiglenes tanítóul választotta *Benyhe Sándor*, okleveles tanítót, kölcsönös megállapodás útján létrejött fizetés mellett.

Tudomásul vétetik.

10. A tornaszentjakabi leányegyház helyettes előkönyörgő-tanítói minőségben magántanítóul alkalmazta *Pongó Pál*, volt meszesi tanítót.

Tudomásul vétetik.

11. A szendrői egyház jóváhagyását kéri ama intézkedésének, hogy tulzsfolt iskolájában a presbitérium által megállapított munkakörben kisegítő tanerőül alkalmazta a f. iskolai évre *Barthos Sándor*, okleveles tanítót, ki ingyen vállalkozott a tanításra.

Közgyűlés a szendrői egyháztanács e határozatát azzal a megjegyzéssel hagyja jóvá, hogy a tanítás eredményéért a rendes tanító teljes felelősséggel tartozik.

12. *Varga Károly*, szuhogyi előkönyörgő-tanítót — tanügyi bizottságunk előterjesztése alapján — a főtiszt. egyházkerület eddigi kiváló tanítói működésének, nagy egyházas és vallásos építő munkásságának elismerésékepen az igazgatói címmel tüntette ki s az erről szóló okiratot a püspöki hivatal — átadás végett — beküldötte.

Midőn közgyűlésünk *Varga Károly*, tanító számára a felsőbb hatóság e kitüntető okiratát ünnepélyesen átnyújtja, örömmel tesz bizonyosságot szerény munkás, egyházszerető életének értékeiről, eredményes és mintaképüi szolgáló tanítói működéséről s kívánja, hogy tovább is Isten áldása kísérje tevékenységét.

13. Az egyházközségi és egyházmegyei szabályrendeletek megalkotására kiküldött bizottság előterjeszti mindazon munkálatait, melyeknek elkészítését az Egyetemes Konvent az új egyházi törvények értelmében alkotandó szabályrendeletekről szóló „Kimutatás“-a az egyházmegyék hatáskörébe utalt. És pedig:

1. szabályrendelet az egyházközségek egymásközi viszonyáról;
2. „ a szavazati jog miként való gyakorlásáról;
3. „ egyházmegye szervezetéről;
4. „ egyházmegye tanácskozási és ügyrendjéről;
5. „ az egyházmegyei tanács szervezetéről és feladatairól;
6. „ egyházközségek minősítése lelkipásztor-választás

szempontjából.

Megjegyzendő hogy a konventi kimutatásban 10., 16., 31., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 41. 82. sz. alatt feltüntetett szabályrendeletek az „egyházmegye szervezetéről“ és az „egyházmegye tanácskozási és ügyrendjéről“ szóló szabályrendeletekben foglalnak helyet. Az „egyházközségi közgyűlés szervezeti szabályzatára“ nézve az eddigi rendelkezést kívánja érvényben tartani (l. a régi Szabályrendeletek tára 1. lap, az 1907. tav. gy. 7. sz. 4.).

A lelkipásztori javadalomhoz tartozó ingatlanokon történő beruházásokra (64. sz.), valamint a népiskolákra vonatkozó (81. sz.) szabályrendeletekre nézve az eddig gyakorolt s a régi szabályrendeletek tárában a 69., illetőleg 249. lapon található rendelkezéseket javasolja továbbra is érvényben tartani.

Közgyűlés a benyújtott munkálatot, lényeges pontjaiban külön-külön is megvitatván, részleteiben és egészében elfogadja, a felsorolt szabályrendeleteket megalkotja és jóváhagyás végett felterjeszti az egyházkerületi közgyűlésre. Törvényerőre emelkedés után azokat kinyomatja. Köszönetet mond világi elnökének, ki különösen az egyházmegyei szervezeti szabályrendelet elkészítését egy-maga végezte.

14. Az E. T. I. tc. 114. §-ában foglalt rendelkezés alapján

közgyűlés megalakítja az egyházmegyei tanácsot, melynek tagjai a következők: Elnökök: *Szentmártony Dániel*, esperes és *Zsóry György*, e. m. gondnok; lelkészek: *Hubay Mihály*, *Lőkös Sándor*, *Dr. Komjáthy Aladár*, tanácsbírók, *Tóth János*, e. m. főjegyző, *Lenkey Gyula*, *Kövér Pál*; világiak: *Bárczay László*, *Bónis Aladár*, *Szepessy Gyula*, tanácsbírók, *Dr. Horváth Zoltán*, e. m.

főjegyző, *Harsányi Géza*, e. m. ügyész, *Erdős Károly*, tanító; jegyzői: a lelkészi és világi főjegyző.

15. Az újonnan szervezett két számvevői tisztségre

közgyűlés *Lenkey Gyula* és *Veress Károly*, lelkészeket választja meg.

16. Az egyházmegyei építési bizottság megszervezésével szükségessé vált egyházmegyénk részére egy építkezési szabályrendelet megalkotása, hogy az építkezések lefolytatásához teljes utmutatást nyújtson.

Az egyházmegyei építkezési szabályrendelet megalkotására közgyűlés egy bizottságot küld ki, melynek tagjaiul az egyházmegyei lelkészi főjegyző elnöklete alatt *Demes Béta*, építész-mérnököt, *Dr. Komjáthy Aladárt*, *Kádár Eleket*, és *Lenkey Gyulát* választja meg.

17. Az E. T. I. tc. 29., 46. és 52. §§-nak megfelelően egyházmegyénk egyházközségei számára a következő szabályrendeleteket lépteti életbe:

E. T. I. tc. 29. §. A presbitérium azt az egyháztagot, kit egyházi adóval első ízben ró meg, figyelmeztetni köteles, hogy joga van kérni az egyház választói névjegyzékébe való felvételét. E kérelemmel kapcsolatban tartozik a felvételt kérő egyháztág a lelkész vagy a presbitérium előtt írásban vagy szóval kijelenteni, hogy a református keresztyén hitet vallja és magát az egyházi fegyelemnek készséggel aláveti. Ha ez ünnepélyes kijelentést elmulasztja, vagy azt megtenni vonakodik, a választói névjegyzékbe az új adófizető azon esetben sem vehető fel, ha egyházi adóját ténylegesen kifizette.

I. tc. 46. §. A . . . .-i egyházközség presbitereinek száma, a lelkészen, kántor-tanítón, (fő)gondnokon kívül . . . .rendes és . . . .pótpresbiter. A presbiteri tisztség megüresedésekor az arra legérdemesebb egyháztágok közül a presbitérium egy-egy tisztségre 2—3 egyént jelöl ki s a közgyűlés ezek közül köteles választani.

I. tc. 52. §. A szegények gondnokát az egyházközség presbitériuma választja, vagy a maga kebeléből, vagy ennek a feladatnak teljesítésére alkalmas, kegyes életű, jótékonyagra és szolgálatra kész férfi tagjai sorából.

A választás törvényes presbiteri gyűlés keretében folyik le, vagy közfelkiáltással, vagy titkos szavazással. Ha több jelölt van, a jelenlevők szavazatainak általános többségét nyert jelölt a megválasztott. A választás 3 évre szól. A megválasztott ennek leteltével újra választható. Ha megválasztott a presbitériumnak nem tagja, annak gyűléseire szabályszerűen meghívandó, hol tanácskozási joga van, szavazati joggal azonban nem bír.

A szegények gondnoka tiszttségét lehetőleg a gyülekezet színe előtt letett esküvel foglalja el (10. sz. eskü minta). Kötelességei: Személyes környezet tanulmányozás után évente összeállítja, illetve kijavítja az inségesek elhagyottak névsorát, javaslatot tesz a presbitériumnak a segélyezés módjára, mennyiségére és minőségére nézve (állandó időszaki segély, családtagok száma, pénz, ruha, élelem stb.). Nagy gond fordítandó arra, hogy elsősorban az istenes életű, imádkozó, templomos egyének részesüljenek segélyben. (II. kor. VIII. 12--13. Gal. VI. 10. Róm. XV. 25. 26.)

A presbitérium dönt afelett, hogy kik és miképen nyerjenek segélyt. A presbitérium határozata alapján a „Gondozottak könyvé“-be bevezeti a segélyben részesülők nevét, családi viszonyait, lakását, a segélyezés tényét és mennyiségét. Meddig állott gondozás alatt? Milyen ok miatt szűnt meg a gondozás?

Figyelemmel kíséri a segélyezettek és gondozottak családi és egyházi életét; buzdítja, bátorítja őket. Ha Krisztustól való elfordulást tapasztal, jelenti a presbitériumnak, amely a segélyt ezért el is vonhatja. (Máté X. 14.)

Egyházi munkában támogatóul nyerve meg a presbitereket, Nőegyletet, ifjúsági és leányegyletet, kik a gyűjtés és kiosztásban munkatársai legyenek.

A segélygyűjtés legcélszerűbb módjának látszik: a) természetbeni adományok (liszt kenyér, télen fa, szén, disznóölés termékei stb.); b) pénz, használt ruha, cipő; c) egy-egy segélyezettnek ebédeltetése bizonyos napokon.

A presbitériumhoz munkálkodásának eredményéről legalább negyedévenként jelentést tesz.

Közgyűlés ez egyházközségi szabályrendeleteket, — azoknak az egyházkerületi közgyűlés általi jóváhagyása után — egyházmegyénk egyházaiban bevezeti és felhívja az egyházak vezetőit, hogy azokat a presbiteri jegyzőkönyvekbe presbiteri elfogadó határozattal vezes-

sék be, minek ellenőrzésével és arról való jelentéstétellel az egyházlátogató küldöttséget bizza meg. A presbitérium az egyes egyházak által bejelentett számban választandó. Megválasztandók a pótpresbiterek, valamint a szegények gondnoka is.

18. Tárgyaltatt az egyházakban a meglazult fegyelem megszilárdítását, a jörend biztosítását s az egyes szertartásoknál az egyöntetűség megvalósítását célzó egyházközségi fegyelmi és rendszabálytervezet:

Az az egyháztag, aki közbotrányt okozó életet él, vagy egyházellenes magatartást tanusít és választói joggal bír, e jogától egyházközségi bírósági ítélettel megfosztandó rövidebb, vagy hosszabb időre. Választói jogától megfosztandó az az egyháztag is, aki házasságkötését egyháziilag meg nem áldatja.

Aki magát a választói jogra azzal tette érdemtelenné, hogy vegyes házasságkötése alkalmával egyházunk kárára reverzálist adott, valamint az olyan egyháztag is, aki valamelyik szektával szorosabb összeköttetést tart fenn, anélkül, hogy egyházunkból való kilépését törvényesen bejelentette volna, urvacsorával nem élhet; református gyermek keresztszülőjéül el nem fogadható; ha az illető férfi, református házasságkötésnél, illetve esketésnél tanuképen nem szerepelhet. Az ilyen egyháztag ha meghal, temetésénél hozzátartozói egyházunk harangjait nem vehetik igénybe, még a másfelekezetűek által fizetni szokott harangozási díjért sem. Temetésénél a lelkész egyszerű funkcióval szolgál.

Hogy az urvacsorától eltiltattak, vagy akik e fegyelmi szabályzat megállapítása szerint azzal nem élhetnek, visszaélést ne követhessenek el azáltal, hogy más gyülekezetbe mennek urvacsorát venni, utasítatik mindenik gyülekezet lelkésze, hogy idegeneknek csak abban az esetben adhatják ki az urvacsorát, ha azok előzetesen illetékes lelkészüik által kiállított hivatalos igazolvánnyal bizonyították, hogy az urvacsorától nincsenek eltiltva.

Azok az egyháztagok, kik az egyházi közteher viselést (egyházi adó, lelkészi és tanítói párbér, szolgálmányok stb.) nemtörődömség közöny, vagy rosszakaratból elhanyagolják és tartozásaikat az egyházi törvényben megállapított időig be nem fizetik, rendkívüli funkcióknál (keresztesés, esketés, temetés) a lelkész és kántortanító szolgálatát s a harangok használatát nem igényelhetik csak abban az esetben, ha előbb összes tartozásaikat kiegyenlítik. Rendkívüli funkcióknál a lelkész és kántortanító szolgálatát igénybe

nem vehetik azok sem, kik köztudomásulag szektákkal tartanak fenn lelki kapcsolatot.

Az egyházi szertartásoknak az egyházi törvények teljesítése végett elrendeltetik, hogy a kereszteleés a templomban történik, a vasárnapi istentisztelettel kapcsolatban az egyházi liturgiának megfelelően. Templomon kívüli kereszteleés csak a legkivételeesebb esetekben és komoly indokok alapján végezhető. Keresztszülőkül csak protestáns vallásuak fogadhatók el, kik a keresztszülői fogadalom teljesítésében, másirányu hitbéli felfogásuk által nincsenek gátolva.

A konfirmációra való előkészítést október 15-től Áldozócsütörtökig, vagy Virágvasárnapig tart. A növendékek az egyházi rendtartás által előírt életkorban konfirmálandók. Az ünnepélyes konfirmáció vagy Virágvasárnapon, vagy Áldozócsütörtökön az istentisztelettel kapcsolatban történik.

A házasságra lépők kötelesek szándékukat már a polgári kihirdetése foganatosításakor a lelkéssel közölni. Azok, akik más egyházból nőszülnek, az esketés előtt az eskető lelkésznel igazolni tartoznak, hogy kihirdetésük egyházilag a másik fél gyülekezetében is megtörtént. Akik idegen helyen esküsznek, hova egyházilag sem egyik, sem másik fél nem tartozik, az egyházi kihirdetésről bizonyítványt tartoznak felmutatni. Az eskető lelkész pedig köteles ilyen esetben a házasságkötés megáldásáról az illetékes lelkészt hivatalosan értesíteni. Egyes házasságkötés esetén — ha a felek nem egy községből valók — a reverzális adásról értesítendő az a lelkész, melynek községében a házasságra lépők lakni fognak, ha az esketés nem abban az egyházban történt. — Az esketés szombaton, valamint bűnbánati heteken és Áldozócsütörtök előtti szerdán nem történhetik.

Közgyűlés ez egyházközségi fegyelmi és rendszabályzatot jóváhagyja, bevezetését szükségesnek látja, hogy azáltal a fegyelem és jórend fokozza az egyháziasság erősödését és a felekezeti öntudat emelését is előbbre vigye. S elhatározza, hogy felterjeszti az egyházkerületi közgyűlés elé azzal a kéréssel, hogy tegye azt kötelezővé az egyes egyházakra nézve nemcsak egyházmegyénkben, hanem a kerület összes egyházai-ban, sőt ajánlja bevezetésre a többi kerületeknek is, hogy így az egyöntetűség által biztosítva legyen a védekezés is, melyre egyházunknak ugy a belső, mint a

külső ellenséges hatások miatt szüksége van. A szabályzat a bevezetés elrendelése után szöszékből két izben kihirdetendő.

19. Az egyházközségeknek az egyházmegyei pénztárral szembeni hátralékai (nyugdíjintézeti közalap, közig. költs., internátusi díjak stb.) tárgyalatván, megállapított, hogy az enemű hátralékok kiegyenlítése halasztathatatlán, mivel a felhalmozódás az egyházak fokozottabb mérvű eladósodásának veszélyét jelenti, miért is ezt meg kell gátolni s a kifizetés oly módjáról kell gondoskodni, hogy a tartozás fokozatosan törlesztessék és emellett az adós egyházak se terheltessenek meg erejükön felül. Ennek legmegfelelőbb módja az, hogy minden 100 pengőn felüli tartozási összeg rögzítessék le mai állagában és kezeltessek tőkeként és terheltessék meg átlagban évi 5%-os kamattal; az így előre kiszámított kamat adassék a tőkehez és ez az összeg osztassék el 5—10 évre úgy, hogy a törlesztési részletek havi 5—20 pengőt tegyenek ki. Így fizessék az adósok méltányos módon tartozásaikat. Amelyik hátralékos egyház így sem törlesztene, arra mondassék ki a gondnok és presbitérium elten a fegyelmi felelősség s ha ők a hibásak, egyetemlegesen vagyonilag is rajtuk hajtassék be a hátralék. Ha a vezetőség tisztázta magát, akkor az egyházmegye az indolens egyháztagok ellen kérjen közgazgatási végrehajtást az E. T. I. tc 5. §-ának megfelelően.

Közgyűlés az egyházak hátralékainak rendezését előadázhatatlannak tartja s elhatározza azoknak az itt előadott módon való rendezését. Felhívja az egyházmegyei pénztárnokot, hogy a hátralékos tartozásokat így állítsa össze s azoknak évi részleteit mutassa ki az egyházlátogatók részére. És a befizetésekről évenként tegyen jelentést a számonkérő széknek.

20. A választói névjegyzék összeállításához az egyházi adónak a többi közadókkal együttes kezelése esetén az adóhátralék megállapításához az Egyetemes Konvent elnöki tanácsa a következő utasítást adta:

1. „Mindenekelőtt meg kell — a községnél vezetett adó-főkönyvi számladatai alapján — állapítani, hogy az adózónak a névjegyzék összeállításakor, ami szeptember, vagy október hó folyamán történhetik, mennyi az együttesen kezelt közadó-tartozása a III. negyedév végéig, szeptember 30-ig számítva.

2. Akinek a névjegyzék készítésekor összes már esedékessé vált közadó-tartozása, — amiben az egyházi adó is benne van — nem több a folyó évre kivetett összes közadók háromnegyedrésznél, azt a névjegyzékbe fel kell — minden további nélkül — venni, mert az adózónak es esetben az előző évről nincs adóhátraléka.

3. A többi adózónál, tehát azoknál, akiknek fennálló adótartozásuk összege meghaladja a folyó évre kivetett összes közadók összegének háromnegyedrészt, a névjegyzék készítésének idején fennálló adótartozásból le kell vonni a folyó év első háromnegyedére kivetett együttesen kezelt közadók összegét. A maradék adja az előző évi adóhátralékot.

Ha ez a maradék több, mint az előző évi kivetés fele, úgy az adózót nem lehet felvenni a névjegyzékbe, ha kevesebb mint a fele, vagy éppen a fele, úgy fel kell venni.

4. Például: ha az adózó együttesen kezelt adója az 1933. évre 100 pengőben, az 1934. évre 60 pengőben állapított meg s 1934. szeptember 10-én 96 pengő adótartozása van, úgy nem lehet felvenni a névjegyzékbe, mert a 96 pengő adótartozásból 45 pengő a folyó évi és 51 pengő az előző évi adó, ez az 51 pengő pedig több az 1933. évi kivetés (100 pengő) felénél.

Ha ugyanez az adózó 1934. szeptember 10-én csak 94 pengő adóval tartozik, úgy a névjegyzékbe fel kell venni, mert a hátralékból a folyó év első háromnegyedére 45 pengő esik s csak 49 pengő az előző évre, ez pedig kevesebb az 1933. évi kivetés (100 pengő) felénél.

Felveendő a névjegyzékbe ez az adózó akkor is, ha 1934. szeptember 10-én tartozása 95 pengő, mert ebben az esetben 50 pengő az előző évi adótartozás, vagyis éppen a fele az 1933. évi kivetésnek."

Közgyűlés felhívja azoknak az egyházaknak presbitériumait, hol az egyházi adó a többi közadókkal együttesen kezeltetik, hogy a választói névjegyzék összeállításánál, az egyházi adóhátralékot az itt adott utasításnak megfelelően állapítsák meg.

21. Mivel a lelkészi hivatalok levelezése a postabélyeg használata mellett nehézkes, amennyiben sok olyan egyház van, hol helyben nincsen postahivatal és több olyan is, ahol nincs mindennapi postajárat s postabélyeg nem szerezhető be bármikor, vagy a hivatalos levelek súlya nem állapítható meg pontosan s azokra a megfelelő értékű bélyeget a súlyismeret hiányában nem tudja a feladó ráragasztani, ami miatt a postahivatal vagy visszaküldi, amikor az esetleg sürgős küldemény nagyobb késedelmet szenved, vagy megportóztatik, ami rendesen kellemetlenséget, vagy sérelmet okoz.

Közgyűlésünk felkéri a felettes egyházi hatóságot, hogy keresse meg a kereskedelmi minisztériumot azzal

a kéréssel, hogy a hivatalos leveleknél a postabélyegek mellőztessenek és az egyházak a postahivataloknál az elküldött hivatalos levelek után évi utólagos elszámolással díjátalányt fizessenek.

22. Olvastatott *Dr. Komjáthy Aladár*, tanügyi bizottsági elnök következő jelentése :

Mielőtt átlérnék egyházmegyénk 1933—34. iskolai évi oktatástügyi helyzetének ismertetésére, egy felsőbbhatósági intézkedésre kívánok reámutatni.

Az Egyetemes Konvent 3905/1934. sz. rendelkezésével minden esperesnek lelkipásztornak, valamint az elemi iskolák tanítóinak, igazgatóinak és felügyeleti hatóságainak az egységes tankönyvek kötelező használatát emlekezetébe idézi. Az Egyetemes Konvent, mint legfelsőbb tanügyi hatóság egységes népiskolai tankönyvek kizárólagos használatát tette kötelezővé s ezzel kapcsolatban a négy egyházkerület szerződést kötött Debrecen sz. kir. város és a Tiszántuli egyházkerület könyvnyomda vállalatával minden református népiskolában kötelezően használandó tankönyvek előállítására és forgalomba hozatalára. Egyetemes Konvent e rendelkezésében azt is hangsúlyozza, hogy az egységes tankönyv bevezetése azért is indokolt, mert az eladott tankönyvek árából 5%-ot az egyházkerület pénztárai kapnak. Az Egyetemes Konvent azt is rendeli, hogy a tanítók felettes hatóságaiknak tartoznak kimutatni, hogy milyen tankönyveket használnak az iskola tanulói és viszont az ellenőrző hatóságok pedig kötelesek a kimutatás helyességét ellenőrizni. A mulasztás minden fokon fegyelmi eljárás tárgya lehet. Ugyancsak kötelezővé tette az Egyetemes Konvent a hivatalosan megállapított s szintén az említett vállalkozónál nyomtatott egyházi és iskolai közigazgatási nyomtatványok használatát is. Végül nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy minden iskolában az Egyetemes Konvent által elrendelt „Osztálykönyvet” használják, mert csak így juthat egységes, megbízható statisztika birtokába.

Ugyancsak az Egyetemes Konvent 223/1934. sz. jkv. pontja szerint a népiskolai statisztikai kimutatás 34. rovata kitöltésének mellőzését elrendeli s felhívja az egyházkerületeket, hogy a népiskolai statisztikai adatok beszolgáltatásának határidejét május hónap utolsó napjában állapítsák meg azzal, hogy a statisztikai kérdőív kitöltése napján iskolába járó növendékek száma legyen feltüntetve.

A tanügyi bizottság a következőképpen választatott, illetve az alábbi tagokból áll: Elnök; *Dr. Komjáthy Aladár* és *Szepessy Gyula*. Jegyző: *Gööz Pál*. Tagok: *Dr. Ambrus István*, *Eperjessy Béla*, *Urbán József Gööz Béla*, *Sápy Dezső*, *Hubay Mihály*, *Fekete Pál*, *ifj. Kőrössy István*, *Tóth János*, és *Erdős Károly*.

Nyárikörlátogatók voltak: *Várady József* és *Erdős Károly* a nyárádi, *Salamon Gyula* és *Varga Károly* a szalonnai, *Bodnár László* és *Eperjessy Béla* a szendrői, *Kőrössy István* és *Harsányi János* a sajszentpéteri, *Veress Károly* és *Gööz Pál* a szilvási, *Kövér Pál* és *Gööz Béla* a vadnai, *Sápy Dézső* és *Urbán József* a sajevamosi körben.

Az iskolalátogatóság által betervezett jelentések általában kedvező képet nyújtanak egyházmegyénk iskoláiról. A tanítósnak nagyrésze lelkiismeretesen és pontosan teljesíti kötelességét. Ugy vallásos, valamint hazafias irányban a legnagyobb odaadással igyekszik elvégezni a reábizottakat. Ha nehéz idők is járnak, azért tanítóink iskoláink színvonalát igyekeznek a kor színvonalán tartani és minden tőlük telhetően elkövetnek arra nézve, hogy az az iskola, amelyben a nevelés és oktatás nehéz munkáját végzik, megérdemelje a református keresztyén nevet. Az öröndetes tények mellett azonban nem szabad elhallgatnunk a fájdalmas dolgokat sem. Két iskolát nagyon gyengének talált az iskolalátogatóság: a borsodit és a damakit. Nevezett iskolák tanítói már az egyházlátogatás alkalmával is erős figyelmeztetést kaptak iskoláik gyengesége miatt. Ugy látszik hiába ígérték, hogy az év végére igyekeznek minden mulasztást kipótolni, mert az iskolalátogatóság jelentése is az ellenkezőjét bizonyítja.

A nem református iskolákban a vallás és énektanítás meg lehetős jó eredményt mutat. Bár itt is vannak hibák és mulasztások, amit okvetlenül ki kell különbölnünk. A református keresztyén vallás tanítója legyen a pontosságnak és a becsületes munkának az embere és soha egyetlen egy órát ne mulasszon el a vallástanításból, mert ezzel egyházát csalja meg. A szórványokból nem kaptam jelentést a vallástanításról, pedig minden iskolalátogatóságot figyelmeztettem arra, hogy az egyházi névtárban nézzék meg a gyülekezetek szórványait és keressék meg abban a református vallásu gyermekeket és vizsgálják meg, hogy vallás és énektanulásból milyen előhaladást tettek ebben az iskolai évben? Jelentés bár nem érkezett, de egyet-mást megtudtam, amit elő kell hoznom, nem szabad homályban hagynom. Herbolya bányatelepen 5 ref. növendék volt az iskolai év folyamán, kik nem tanultak vallást.

A sajkókazinci segédlelkésztől ígéretet kaptam arra vonatkozólag, hogy a nyár folyamán ki lesz pótolva a mulasztás. Nem tudom megírtént-e? Nagyon gyenge a vallásitanítás a tornaszentjakabi és a debrétei iskolákban. Reméljük azonban, hogy a személyváltozás kapcsán más eredmény lesz a jövőben mind a két helyen. Gyenge a vallásitanítás a disznóshorváti községi iskolában és elégtelen a rudolftlepei és a mucsonyi társulati iskolákban.

Statisztikai adatok: Egyházmegyénk lélekszáma: 33.077. Az egyházközségek száma: 57, melyek 7 iskolátogatói körbe vannak beosztva. Az 57 egyház közül 51 saját, vagyis ref. iskolát tart fenn és pedig 48 az összes tanköteleseket befogadó iskolát. Rudabánya, Disznóshorvát és Tardona a ref. tanköteleseket csak részben befogadó iskolát tart fenn 6 egyházközség pedig egyáltalán nem tart el iskolát: Szakácsi, Bánfalva, Dédes, Ózd, Susa és Nyomár.

A mindennapi iskolák közül 46 hat osztályu, 1: Abod 5 osztályu, 2: Tornaszentjakab, Rakacaszend és Tardona 4 osztályu, 3: Disznóshorvát pedig 3 osztályu. Tardonán az első és másodosztályos gyermekek a községi iskolába, Disznóshorvátban pedig az alsó 3 osztály a községi iskolába, míg a három felsőosztály a ref. iskolábs jár, Tardonán pedig a felső négy. Az iskolák közül 39 egy tanerős, 10 két tanerős és 2 három tanerős. Két tanerős iskola van két tanteremmel: Lakon Varbón, Parasznyán, Szilvásváradon, Nekézsenyen, Sajokazán, Sajokazincon és Boldván, egy tanteremmel: Alacsán és Mályinkán. Három tanerős iskola van 3 tanteremmel: Sajószentpéteren és Nagyvisnyón.

Az iskolaépületek száma 53, a tantermeké 63, melyek közül megfelelő 58, nem megfelelő 5, u. m.: Feisőkelecsény, Balajt, Borsod-Alacska és Sajóivánka. Az iskola felszerelése csaknem mindenütt hiányos. A működő tanerők száma 65, ezek közül férfi 56, nő 9. Okleveles rendes tanító 62, segédtanító 2 és nem okleveles működő 1, a rakacaszendi lelkész. A 63 tanterem közül 60-on alul vanunk a tanulók 38 iskolában, 60—80-ig 18-ban, 80—100-ig 4-ben. és 100-an felül 3-ban: Szendrőben, Alacsán és Sajóvamoson.

Mindennapi tankötelesek száma: 2222 fiu, 2303 leány, összesen: 4525, (Majdnem 100-al kevesebb, mint az előző iskolai évben).

Ezek közül:

a)	saját iskolánkba járt	1690 fiu, 1686 leány,	összesen: 3376
b)	másfelekezetű iskolába járt	106 fiu, 119 leány,	225
c)	áll. közs. társ. iskolába járt	426 fiu, 498 leány,	924

összesen: 2222 f u, 2303 leány, összesen: 4525

Ismétlő iskolaköteles volt: 800 fiu, 885 leány, összesen: 1685
 Ebből a saját iskolába járt: 668 fiu, 725 leány, „ 1393
 Másjellegű iskolába járt: 132 fiu, 160 leány, „ 292

A nem ref. iskolába járó ismétlőiskolások vallásoktatásáról is gondoskodva volt mindenütt.

Más vallásu gyermek járt iskoláinkba 169 fiu, 135 leány, összesen: 305.

Konfirmáltatott: 304 fiu, 337 leány, összesen: 641.

A tanítás eredménye a következő volt:

Református iskolák. *Kitünő*: Szendrő, Szuhogy, Felsőnyárad, Szalonna, Abod, Lak, I-II, Balajt, Edelény, Alacska I-II., Alacska III-VI, Varbó I-II., Varbó III-VI., Radostyán, Bántapolcsány, Tardona III-VI., Nagyvisnyó I., Nagyvisnyó II-III., Nagyvisnyó IV-VI., Szilvásvárad I-II, Nekézseny I-II., Bánhorvát, Sajókaza I-III., Sajókaza IV-VI, Sajókazinc IV-VI., Vadna, Sajóvelezd, Ziliz, Sajóecseg, Sajóbáony, összesen: 29.

Jeles: Rudabánya, Felsőkelecsény, Meszes, Szendrőlád, Ládbesenyő, Lak III-VI., Finke, Kondó, Parasznya III-VI, Sajókápolna, Sajószentpéter I-II, Sajószentpéter III-IV, Sajókazinc I-III, Sajóivánka, Boldva I-II., Boldva II-VI., Hangács, összesen: 17.

Jó: Dövény, Disznóshorvát IV-VI., Parasznya I-II., Sajólászlófalva, Sajószentpéter V-VI., Mályinka I-II., Mályinka III-VI., Felsőbarcika, Szilvásvárad III-VI., Nagybarca, Hegymeg, összesen: 11.

Elégséges: Martonyi, Tornaszentjakab, Rakacaszend, Berente, Nekézseny III-VI, Sajóvamos gyenge, elégséges: Damak és Borsod, összesen: 8.

Állami iskolák. *Kitünő*: Nyomár, Susa, Dédes, Sajószentpéter-Üveghuta.

Jeles: Szakácsi, Alsóbarcika.

Községi iskolák, *Kitünő*: Tardona I-II.

Jeles: Királykut.

Jó: Bánfalva.

Elégséges: Disznóshorvát.

Társulati isk. *Kitünő*: Sajószentpéter-bányatelep, Kacola-bányatelep, Ózd és vidéke.

Jeles: Rudabánya.

Elégséges: Ormospuszta.

Elégtelen: Rudolftelep és Mucsonytelep.

Ezeken kívül kiűnő a sajós/entpéteri izr. iskola és jó osztályzatú a felsőtelekesi róm. kath. iskola.

Mulasztás volt: a) Mindennapi iskolában igazolt: 23.475, igazolatlan: 1106, összesen: 24-581 félnap. b) Ismétlődő iskolában igazolt 2566, igazolatlan: 440, összesen: 3006 félnap. A mulasztások megállítására a szükséges intézkedéseket mindegyütt megtették.

A tanítás mindenütt az egyházkerületi tanterv szerint történt és a vallás és énektanításra is mindenütt kellő gondot fordítottak. A gyermekek minden iskolába a törvényes életkorban adának fel. Az iskolák takarításáról legtöbb helyen az egyház gondoskodott. Az iskola felszerelése a legtöbb helyen hiányos. Az iskola felszerelésére fordított: Sajószentpéter 100 P-t mellékhelyiségre, fogasokra és falitáblákra 50 P-t; Szendrő új kályhát állított be és új padlót csináltatott, ezenkívül beszerzett 3 db térképet, 1 földgömböt, szögmérőt, vasfogasokat és mágnespatkót, az összeget nem jelzi; Tardona az iskolát padlóztatta; Mályinka térképeket szerzett be, azonkívül butorokat csináltatott; Bánhorvát pedig az ajtókat javíttatta meg; Sajókazinc mellékhelyiségeket csináltatott; Felsőbarcika padlót javíttatott és padlást, Sajóvelezd padlót csináltatott, Damak mellékhelyiségeket, Sajóvamos térképet szerzett be. A pénz összegét egyik iskola sem mutatja ki.

Az iskolaévet mindenütt a törvényes időben kezdték és zárták. Órarend, leltár, naplók, értesítő könyvecskék mindenütt vannak.

A szegény gyermekek tankönyvvel való ellátásáról gondoskodás történt Felsőnyárad, Rudabánya, Szendrő, Nagybarca, Bántapolcsány, Nekézseny, Sajókazinc, Sajóivánka, Ózd és a szórványai, Sajószentpéter, Lak, Borsod.

Iskolai könyvtár van: tanítóké 22 helyen, tanulóké 35 helyen.

Nincs könyvtár: Felsőnyáradon, Berentén, Sajólásalófalván, Varbón. Kondón, Sajókápolnán, Sajószentpéteren, Boldván és Damakon.

Faiskola van: Hangácson (45 vad, 20 oltvány), Balajt (48 vad, 48 oltvány), Parasznya (több ezer vadaiány és 1100 olivány), Mályinka, Szalonna (35 vadalány), Radostyán.

Adományok iskolai célokra: Nagyvisnyón 14 m³ fát *örgróf Pallavicini Alfonz*, 12 q köszönet *Münich M*, államvasuti előljáró, Vadna község 40 P-t, *Svingor József* 6 iskolapadot, Lak község 100 P-t, Sajóháonyban énekkar az iskolát meszelleti és olajoztatja minden évben 20 P értékben.

A református népoktatás fenntartására fordított összeg:

a) az egyháztól	51.816 P 33 f
b) az államtól	78.937 P 84 f
c) más forrásból	1.209 P 00 f

Összesen: 131.963 P 17 f

Meglátogattam a következő iskolákat: Disznóshorvát községi, Alsóbarcika állami, Felsőbarcika, Berente, Nagybarca, Bánhorvát ref. iskoláit és Bánfalva községi iskoláját. Több iskolában is szerettem volna az iskolai év folyamán ellenőrző látogatást tenni, de nem volt időm a látogatásra csak akkor, amikor róm kath. ünnep volt, mert magam is tanítással foglalkozó ember vagyok. Igérem azonban, hogy ebben az iskolai esztendőben több iskolát fogok meglátogatni, különösen pedig azokat a helyeket fogom felkeresni, ahol hiveink vallásos életét veszélyeztetettnek látom, tehát a szórványokat.

A tanügyi bizottsági gyűlést szeptember 22-én tartottuk meg Sajószentpéteren és az a következő javaslatokat terjesztette fel az egyházmegyei gyűlés elé:

1. Utasítsa az egyházmegye a tanítószolgálatot az Egyetemes Konvent által elrendelt tankönyvek és osztálykönyvek kizárólagos használatára, az iskolalátogatókat ezeknek ellenőrzésére.

2. Figyelmeztesse a nekézsenyi lelkészt a satai szórvány gondozására.

3. Kötelezze a sajókazinci egyházat, hogy a kebelébe tartozó Herbólya-bányatelepen levő ref. tankötelesek vallástanítását segítse elő úgy, hogy legalább két hetenként egyszer fuvart adjon a vallástanító rendelkezésére.

4. Felsőnyárád számára okvetlenül és halasztást nem tűrve eszközölje ki a rendes segédlelkészi állás megszervezését, mert évek óta sürgeti ezt a tanügyi bizottság és még mindig nem történt semmi.

5. Szendrőben még egy tanítói állás szervezendő, mert a magas létszám miatt a tanító tulfeszített munkát végez.

6. A mucsonyi s rudolftlepi vallástanító elégtelen minősítése miatt e jegyzőkönyvi pont — megfelelő eljárás végett — csatoltassék az e. m. előtt fekvő fegyelmi iratokhoz.

7. Tiltsa meg, hogy a bánfalvai községi iskola I-II. osztályában kath. vallásra kitért nőtanító végezze a vallástanítást és kötelezze a lelkészt, vagy a községi iskola ref. tanítóját, hogy az ének és vallástanítást e két osztályban lássa el.

8. Utasítsa a tardonai egyház presbitériumát, hogy a beirattási díjakat bocsássa a tanító rendelkezésére, térkép hiányában szenvedő iskolájának a legszükségesebb térképekkel való ellátása céljából.

9. Jutalmazza elismerésével a 29 kitünő minősítésű ref. iskolának tanítóit s tanítónőit s azokat a lelkészeket, s. lelkészeket, tanítókat, kik másjellegű iskolában értek el kitünő eredményeket, végül a mályinkai lelkészt, aki mindkét iskolájában maga végezte el a vallástanítást.

10. *Gödz Béla*, sajókazinci tanítót 25 éven keresztüli lelkiismeretes és eredményes tanítói munkásságának jutalmazásául terjessze fel az egyházkerületre igazgatói címmel való kitüntetésre.

11. Fejezze ki hálás köszönetét iskolai célokra szóló adományaikért *őgróf Pallavicini Alfonznak, München Miklós*, államvasuti előljárónak, Vadna község előljáróságának és a sajobábonyi ének-karnak, végül jegyezze fel jegyzőkönyvében *Svingor József* nemes adományát, ki annak emlékére, hogy 6 gyermeke járt a vadnai iskolába, 6 padot készíttetett.

Közgyűlés a tanügyi bizottság jelentését tudomásul veszi s a beterjesztett javaslatok alapján a következőket határozza:

a) felhívja a nekézsenyi lelkipásztort a sáta szórvány fokozottabb gondozására;

b) utasítja a tanítóságot az Egyetemes Konvent által elrendelt tankönyvek és osztálykönyvek kizárólagos használatára, az iskolalátogatókat pedig ennek ellenőrzésére;

c) megkeresi a Borsodi Szénbányák R.-t. vezetését, hogy a sajókazinci lelkésznek hetenként adjon fuvar a herbályai bányatelepen végzendő vallástanítás teljesíthetésére;

d) a szendrői egyházban a második tanítói állás megszervezése, az iskola tulzsufoltsága s más fontos egyházi érdekek miatt nélkülözhetetlen, azért felhívja az egyház presbitériumát, hogy a szervezés iránt haladéktalanul tegye meg a szükséges intézkedéseket;

e) elrendeli, hogy a mucsonyi és rudolftelepi vallástanító s. lelkész elégtelen osztályzata az iskola-

látogatás jegyzőkönyvéből csatoltassék az egyházmegyei bíróság előtt fekvő fegyelmi iratokhoz;

f) utasítja a bánfalvai lelkészt és presbitériumot, hogy a községi iskola I-II. osztályában lévő ref. vallású növendékek vallás- és énektanításáról megfelelő módon gondoskodják, mert az semmikép sem engedhető meg, hogy egy nem felekezetünkhöz tartozó nőtanító oktassa a ref. növendékeket hitünk igazságaira;

g) felhívja a tardonai egyház presbitériumát, hogy az iskola részére a legszükségesebb térképeket feltétlenül szerezzé be;

h) elismerését fejezi ki a 29 kitűnő minősítésű ref. iskola tanerőinek, valamint azoknak a lelkészeknek és s. lelkészeknek, kik a hitoktatás terén kitűnő eredményt mutattak fel; végül a mályinkai lelkésznek, ki mindkét iskolában maga végezte a hitoktatást;

i) *Gööz Béla*, sajkazinci tanítót 25 évi kiválóan eredményes tanítói munkásságának elismerése és megjutalmazásaképen az igazgatói címmel való kitüntetésre terjeszti fel és ajánlja a főtit. egyházkerületi közgyűlésnek;

j) végül hálás köszönetét nyilvánítja mindazoknak, akik nemes adományaikkal egyházmegyénk iskoláit támogatták: *örgróf Pallavicini Alfonznak*, *Münich Miklós*, államvasuti előljárónak, Vadna község előljáróságának és a sajbábonyi énekkarnak; végül jegyzőkönyvében örökíti meg megboldogult *Svingor József* adományát, aki a vadnai iskola számára 6 padot készíttetett, miután ott 6 gyermeke járt iskolába.

23. Olvastatott az egyházmegye 1933/34. évi missziói életéről, a belmissziói előadó következő jelentése:

Nagytiszteletű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Missziói jelentésemet ismét csak azzal — a remélem, hogy utoljára visszatérő refrénnel — kezdem, hogy egyházmegyénk 1933/34. évi missziói életéről teljesen hű és megbízható képet — a jelentések egyrészének figyelmetlen és hiányos kitöltése miatt — most sem tudok adni. Ez alkalommal még ugyan eltekintek az illetők neveinek nyilvánosságra hozásától, amennyiben a jelentőivek

helyes kitöltésére vonatkozó utbaigazításaim az egyházmegyei jegyzőkönyvben a gyülekezeti jelentések beérkezése után láttak napvilágot. Hiszem, hogy ezek a Cato Maior-féle mementók elfogják törölni a pontatlanságok Carthagóját. Ne gondolja senki, hogy az okvetetlenkedés beszél belőlem. Ellenkezőleg: református egyházam iránti határtalan szeretet. Nektünk — ha jó orvosok akarunk lenni — tisztán kell látnunk, milyen stádiumban van a mi drága betegünk: református anyaszentegyházunk. Ez a gyógyulás alapfeltétele.

Reátérve egyházmegyénk 1933/34. évi missziói életére, a következőket jelenthetem: Missziói munkánk kielégítően halad előre. Ez a fejlődés elsősorban az ifjúsági és leányegyesületeknél, valamint a vallásos estélyeknél és iratterjesztésnél tapasztalható. Legnehezebben a felnőttek bibliaköre és a házi isteniszetelek mennek. Reménykeltő a gyermekmisszió képe, amennyiben emelkedett a különleges gondozásban részesült gyermekek száma. A konfirmáció képe is javulást mutat. Az átlagosan alkalmazott korhatár ugyan most is 12—13 év, de nagyobbodik az oktatási idő tartama. Mind több gyülekezetben vezetik be a 6 hónapos előkészítést és az áldozócsüörtökön-pünköstkori történi konfirmálást. Egyetlen gyülekezetben tart már csak a konfirmációi előkészítés a szégyenletes 3 hétig. A jelekből következtetve úgy érzem, hogy a következő őszi jelentésemben már arról számolhatok be, hogy az anyaegyházakban mindenütt a lelkész készíti elő a konfirmandusokat. A használt káték száma a múlt év óta eggyel: a Nagy István-félével 10-re emelkedett. A konfirmáltak összetartására és gondozására fokozatosan több gondot fordítanak. Az ifjúsági munka így örvendetes fejlődést mutat. Szaporodnak a R. K. I. E. és R. K. L. E. mintára szervezkedő ifjúsági- és leányegyesületek. Lehet, hogy az egyoldalúság vádjá hullreám, de én a vasárnapi bibliaiskola után egyházunk jövőjére legfontosabbnak az ifjúsági munka fellendítését tartom, hiszen hűséges, egyházfenntartó egyháztagekat — kik a szeretetmunkának is apostolai lesznek — csak a fogékony ifjúkor idején nevelhetünk. Ezért vezettem a tavaszi jelentésemben említett 7 gyülekezetben bibliaiskolai, ifjúsági egyesületi összejövetelt s vezettem az ifjúság részére bibliai eszmecserét a Mályinkán, január 17-én tartott presbiteri konferencia alkalmával. Örömmel tapasztaltam, hogy ezzel a felfogással nem állok egyedül. Így volt lehetséges, hogy a bánvölgyi Kálvinszövetség által rendezett szép sikerű mályinkai presbiteri konferencián 2 előadás is hangzott el ifjúsági kérdésekről, hogy Borsodon márc. 8-án áldott ref. ifjúsági és leányegyesületi konferenciát, a vámosi egyházlátogatói járás gyülekezeteiben 6 helyen a szokásos köri értekezletek során ifjúsági-

és leányegyesületi összejöveteleket rendeztünk s az esperes ur kívánságára július 1-én, a szendrői ref. napon, melyen esperesünk és *Veress Károly*, lelkésztestvérünk hirdették az igét, az ifjúsági munkákról előadást tartottam. A felnőtt egyháztagok gondozásának képe általában változatlan. Szaporodtak a vallásos estélyek. Ezzel szemben jelentékenyen csökkent a bibliaórák, vagy bibliakörök helye és az azokon résztvevők száma. Ez azonban csak látszólagos visszaesés, mely onnan származik, hogy a megelőző évben sok jelentő tévesen összevette az ifjúsági bibliaköröket a felnőttekével. A házi áhitatok számának 18-ról 305-re történő ugrásszerű emelkedése is a pontatlan jelentések következménye. Sajnos az új gyülekezeti missziói jelentővekben nincs rovat az esti istentiszteletek számára, így azokról nem referálhatok. A házi istentiszteletek tartási helye s a résztvevők száma csökkent. Az iratterjesztés az énekeskönyv eladásától eltekintve nagyszerű fejlődést mutat. Jelentékenyen emelkedett az eladott bibliák s még sokkal inkább a naptárak száma. Utóbbi bizonyára összefüggésben van a Szeretetszövetség által küldött naptárakkal. Tegyük meg mindent ennek terjesztésére. Jó naptárt adunk népünk kezébe, azonkívül, hogy szociális kötelességeikre, a szeretet munkák felkarolásának szükségességére is reáeszméltetjük hiveinket. Egyházmegyénk területén a legelterjedtebb egyesületek, a már említett ifjúsági- és leányegyesületeken kívül a Kálvinszövetség, a csaknem mindenütt működő énekkarok. Férfi kórus és néhány helyen ifjúsági vegyeskar. Ezek az énekkarok közreműködtek az év folyamán rendezett, már említett mályinkai presbiteri, borsodi ifjúsági- és a szintén nagyhatású paraszniai presbiteri konferenciákon, valamint a lelkészköri értekezletek alkalmával is, mely értekezletek ez évben a vámosi járás 6, az edelényi 4 gyülekezetében tartattak meg.

Nem hagyhatom megemlítés nélkül az egyházmegyénk területén: Sajósenyén letelepedett *Lorántffy Zs.* diakonissza-egylet otthonának szeptember 16-án történt bensőségesen kedves felavató ünnepélyét, melyen egyházmegyénkből *Szentmártony Dániel*, esperes, *Lőkös Sándor*, sajióecsegi, *Várady József*, sajióvámos-sajósenyei lelkész jelent meg és msködött közre. Esperesünk már régebben s ez alkalommal is kérdésbe tette, magam pedig levélben kérdeztem meg az egyesület elnökségét, hogy nem volnának-e hajlandók olykori felkérésünkre szektáriusok által veszélyeztetett gyülekezetbe, általában a hitélet élénkítése céljából diakonisszákat kiküldeni. Erre anyagi erejükhöz mérten készséggel hajlandóknak nyilatkoztak. Az anyagi kérdés szerintem úgy lenne megoldható, hogy a diako-

nisszát kikérő egyházközség fizetné a vasuti díjat, fuvart adna az ellátáson kívül. Esetleg a diaikoissza-otthon részére szerény adományt biztosítana adakozás, perselyezés útján. Az egyesület vezetősége arra is hajlandó, hogy diakonisszákat küld ki huzamosabb időre. Ez a diakonissza szegény- és beteggondozó munkát végezne, családokat látogatna, leány-, nőegyleti munkában segítene stb. Havi fizetése lakáson és ellátáson kívül 40 pengő lenne. Kis és szegény egyházainkra tekintettel esetleg több szomszédos egyház alkalmazná a diakonisszát, mint gyülekezeti testvért. Gondolkozzunk ezen az ajánlaton! Egyházközségeinkben a múlt őszi jelentésemben említett célokra volt adakozás. Örvendetes, hogy a múlt évinél jóval több.

A templomlátogatók átlagos százalékszámja közönséges vasárnapokon 28%, nagy ünnepeken 46%, urvacsorázóké 41%. Adakozásból átlagosan 1—1 lélekre esik 12 fillér. A hétköznap reggeli istentiszteleteken többnyire csak az iskolásgyermek vesznek részt.

Bibliaiskola volt 31 egyházközségben, 7 szórványban 1940 gyermekkel 55 csoportban. Különleges gondozásban 403 részesült, szemben a múlt évi 175-el. ifjúsági egyesület 30 egyházban, leányegyesület szintén 30-ban volt. Konfirmáltak egylete 1, ifjúsági bibliakör 6 (3 fiu, 3 leány) helyen volt 831 fiu, 1102 leánytaggal, szemben a megelőző évi 658, illetve 914 taggal. Önkéntes munkások száma 154 fi, 150 nő. 757 vallásos estélyt tartottak 58 helyen. Bibliórakon, vagy bibliakörökben 432-en vettek részt 12 helyen. 6 helyen 62 házi istentisztelet, 4 helyen 305 házi áhitat volt. Egészen bizonyos — mert szomorú volna, ha nem így lenne, — hogy nemcsak ennyi gyülekezetben van házi áhitat. Az egyházközségek iratterjesztésének összforgalm 1531 P 59 f. 1230 naptár kelt el, tehát 624-el, 530 biblia, azaz 79-el több, mint az 1932/33. évben, énekeskönyv viszont 39-el kevesebb, vagyis 171. Egyházi lapeldfizetők száma 6-al több: 478 14 anyaegháznak 65 szórványa van. Ez is 6-al több. Lélekszámuk 3114. 178-al növekedett. Volt a szórványokban 489 tanköteles gyermek, 91 konfirmált, 8 áttérő, 2 kitérő, 18 javunkra, 7 kárunkra adott reverzális. Templom nincs, csak 1 imaház és 1 magánház. Itt említem meg, hogy milyen áldott újítás az „Örömmüzenet” c. szórványlapnak a bevezetése. Minden szórványnál bíró egyház lelkipásztora tekintse szent és örömteljes kötelességének ezeknek a lapoknak a szórványokban való szétosztását. Ez egyszerű alkalom a szórványbeli családok meglátogatására is. Egyházközségeink missziói dologi kiadásokra 354 P 32 f-t, szegények segélyezésére 2465 P 50 f-t, iratterjesztésre-könyv-

tárra 632 P 87 f-t, utiköltségek, tanfolyamok, gyűlésekre 105 P 90 f-t, szórványok, tanyák látogatására, gondozására 751 P-t, Országos ref. intézmények és egyesületek támogatására 2337 P 75 f-t, külmiszióra 123 P 87 f-t, összesen a missziói munkára 6771 P 21 f-t fordítottak, melyből egy lélekre 20 fillér esik.

Szektáriusok vannak: a) baptisták: Boldván 3 család; Lakon, hol egy velük közösségben élő r. kath. férfi hozzánk áttért; Ózdon, hol 1 kitéréssel szemben több hozzánkérés történt; Sajószentpéteren 30, Szalonnán 1, Szendrőn 4, Varbón 7. Számuk nem szaporodik. b) Nemzetközi bibliatanulók: Nagyvisnyón 16, Szilvássváradon 2. Ezek sem szaporodnak. c) Nekézsenyben Jehovának van 8 tanuja. Mozgalmuk jelenleg elszigeteltnek látszik. d) Darbysta színezetű mozgalom keletkezett Edelényben Grecár András vezetésével. Csekély hatásnak bizonyul.

Mindazáltal vigyázzanak az őrállók!

A missziói munka akadályaiul az idejétmult lelkési és tanítói párbért, evangéliomellenes székrendszert, megfelelő helyiség hiányát, szegénységet, hiányos ruházzkodást említik meg. Javasolják az egységes központi adózás bevezetését, az egyházi adó és templomi székjogok evangéliomi alapon történő rendezését, egyháztagok, presbiterek fegyelmzését, a vasárnapi munkaszünet érdekében kormányrendelet kiadásának sürgetését, a vasárnapi munkaszünet keresztülvitele és a hitélet élénkítése céljából vasárnapi szövetség alakítását, bűnbánati és házi istentiszteletek általánossá tevését, ingyenesen szétosztandó traktátusok beszerzését, egyházmegyénként 1—1 missziói lelkész beállítását, végül annak elrendelését, hogy a kárunkra reverzálist adó egyháztag lakóhelyén kívül se kaphasson urvacsorát. Evégből idegenek urvacsoravétel előtt igazolni tartoznának, hogy nincsenek eltiltva az Urasztalától. A kárunkra reverzálist adó háromszoros egyházi adót fizetne s más egyház részére átengedett gyermekeik után is fizetne személyi adót. Általában értékes javaslatok ezek, melyeknek megvalósítása érdekében — javasolom — tegyük meg a szükséges lépéseket.

Terjesszük fel pártolólá a következő kéréseket is:

1. A szilvássvárad egyházét, mely egyház újból sürgeti 1930. november 14-én a Konventhez intézett 924 P-ös missziói segélykérvényének kedvező elintézését, azzal az indokolással, hogy sem az anyaegyház, sem a szegénysorsu szórványbeliek, sem a lelkész nem képesek fedezni a szórványgondozás kiadásait. Ezzel kapcsolatban megkérdendőek volnának az állandó káplántartó

helyek káplánátengedés céljából. Ma ugyanis az a helyzet, hogy sok lelkésznél teher és kényszer a káplántartás.

2. Felsőnyárádét, mely egyház a folyton szaporodó bányatelepi egyháztagok gondozására missziói segéllyel káplán beállítását, vagy a kurittyáni bányatelepnek az ormospusztai hitoktató hatáskörébe utalását kéri.

3. Ózdét, mely így hangzik: Válasszák el a belmissziót a diaspora missziótól, mert enélkül az egyetemes egyház mindent a belmisszióra áldoz s a diaspora misszióra egy fillér se fog jutni.

Fejezzük ki köszönetünket *őgróf Pallavicini Alfonz* urnak, ki Nagyvisnyón karácsony első napján 80 szegényt ingyen ebédhez juttatott, Szilvásváradon étkeztetési akciót kezdett, melybe az ottani teherdöbbsz egyháztagok is bekapcsolódtak.

Indítványozom: rendelje el egyházmegyei közgyűlésünk, hogy 1935. tavaszán Sajószentpéteren és Sajóvamoson ifjúsági és leányegyesületi körzeti konferenciák rendeztessenek a presbiterek bevonásával, továbbá Sajószentpéteren ifjúsági és leányegyesületi vezető képző tanfolyam is tartassék.

Kötelezzen el minden lelkészi kört a lelkészköri értekezletek megtartására, a vonakodó lelkészköri tagok ellen pedig indítson fegyelmi eljárást.

Mondja ki, hogy a rendszeres vasárnapi bibliaiskolai, ifjúsági és leányegyesületi munkák a tél folyamán most már minden gyülekezetben megindítandók s a felnőttek bibliakörei megkezdendők.

Ugyszintén a szórványok látogatására, gondozására, szeretetmunkákra, Szeretetszövetség felkarolására különös gond fordítandó, általában a Konvent által kiadott gyülekezeti missziói bizottsági teendők mindenütt végrehajtandók.

Végül tegye kötelezővé minden egyház részére a ref. ifjús. egyesület központja által ez ősz folyamán kiadandó bibliai- és magyar történelmi Lottó játéknak — mely példányonként kb. 1 P 20 f-be kerül — beszerzését.

Egyházmegyei közgyűlés a jelentést tudomásul veszi. A sajósényei diakonisszáknak előadások kikérésére, illetve huzamosabb alkalmazására a gyülekezetek figyelmét felhívja. A gyülekezeti missziói jelentésekben foglalt javaslatokat kiadja az egyházmegyei missziói bizottságnak azzal, hogy azokat részletesen

megtárgyalva, a fontosabbakat konkretizálva terjessze az egyházmegyei közgyűlés elé. A szilvásvárad, felsőnyárad, ózdi egyház kérését a legmelegebb pártolással terjeszti fel az egyházkerülethez, felhiva az egyházkerület figyelmét arra, hogy kerületünkben, pl. Megyasszó, Aggtelek, Putnok sokkal kevésbé igényelheti a káplántartást, mint a sok és népes szórvánnyal bíró Szilvásvárad, melyhez 5, Felsőnyárad, melyhez 8 szórvány tartozik. Azért tisztelettel kéri, hogy előbbiek helyett utóbbiak jelöltessenek ki káplántartó helyeknek, mert különben a szórványgondozás ezekben lehetetlenné válik. *Pallavicini Alfonz őrgrófnak*, a hasonlóan nemesszívű szilvásvárad egyháztagoknak köszönetét nyilvánítja. A missziói előadó indítványait határozati erőre emeli.

24. Az egyházmegyei missziói bizottságot közgyűlés a következőképpen alakítja meg:

Elnökök: *Szentmártony Dániel*, esperes, *Zsóry György*, egyházmegyei gondnok; előadó: *Kövér Pál*, lelkész; tagok: *Gyűlvézi István* és *Svingor Jenő*, lelkészek, *Bónis Aladár*, alispán, *Dr. Horváth Zoltán*, ügyvéd és *Erdős Károly*, tanító.

25. Olvastatott *Muraközy Gyula*, ref. lelkésznek, mint a „Református Élet” felelős szerkesztőjének, nevezett lap szerkesztői nevében küldött átirata, melyben kéri, hogy kapcsolódjunk bele az egykeellenes országos közvélemény megteremtését célzó mozgalomba és foglalkozzunk e nemzetpusztító betegség kérdésével. Amennyiben pedig erre vonatkozólag javaslataink lennének, azokat terjesszük fel az egyházkerületi közgyűlésre s erről értesítsük a „Református Élet” szerkesztőségét.

Egyházmegyei közgyűlés a magyar jövődőt szíven hordozó felelősségérzettel kapcsolódik bele ebbe a sorsdöntő fontosságú mozgalomba. Annak támogatására minden tőle telhetőt megtenni kész. Evégből utasítja a kebelbeli lelkészeket, tanítókat, hogy a templomi igehirdetés, vallásos és ismeretterjesztő előadások, felolvasások során is vegyék fel az egyke elleni küzdelmet. Az egyházkerület útján pedig javasolja az Egyetemes Konventnek, hogy a) gondoskodjék a Konvent egykeellenes traktátusok kiadásáról, tegye kötelezővé minden egyház-

községnek esketés, keresztelés alkalmával az új házások, illetve szülők megajándékozását a gyermekáldás megbecsülésére nevelő füzetekkel, *b)* tegyen lépéseket magyar református szempontból az egykével még nem fertőzött vidékről az egykés vidékre történő telepítésre vonatkozólag. E tekintetben kérje a kormány támogatását, *c)* kérje fel a kormányt, hogy minél több adókedvezményt biztosítson a sok gyermekes, szegény családoknak aggregények, gyermektelen és egykés családok rovására, valamint az egykés családoknál az örökösödési illetéket is emelje fel, *d)* kérje fel a kormányt olyan intézkedésre, mely szerint gyermektelenül elhalt szülők vagyona elsősorban saját egyházuk árvaházaira szálljon, másodsorban az elhunytak egyházához tartozó sok gyermekes, szegény családok telepítenek abba, *e)* végül arra is hívja fel, hogy kezdjen haladéktalanul irtó harcot azok ellen a magukról megfeledkező szülésznek és orvosok ellen, akik a születés előtt meggyilkolják a magyar jövő reményeit. Vegye fel ezt a harcot az erkölcstelen regények, szín és film-darabok ellen is. Ezekről a javaslatokról a „Ref. Élet” szerkesztősége is értesítendő.

26. A tanítói fizetések rendezésére vonatkozó 7210/1934. sz. Vk. miniszteri rendeletnek (megjelent az 1934. évi Hiv. Közlöny 16 számában), — melynek lényege az: hogy a felekezeti tanítók ez év október 1-től kezdődőleg a központi illetményhivatal útján kaphatják azt a készpénzjárandóságot is, melyet eddig az egyházközségektől kaptak — ismertetése.

Egyházmegyei közgyűlésünk az ismertetett miniszteri rendeletet tüzetesebb áttanulmányozás és javaslattétel végett átadja az elnökség által kijelölendő bizottságnak.

27. *Doktor Gyula*, sajközinczi lelkész betérjeszti terrágium ügyben perujítási kérvényét.

Közgyűlés a kérelmet átteszi az egyházmegyei közigazgatási bírósághoz.

28. A f. évi május 24-én tartott egyházmegyei közgyűlésnek, a boldvai egyház többrendbeli kérelmére hozott 36. sz. alatti határozata alapján a kiküldött bizottság beható vizsgálatot tartott a boldvai egyház által kérelmezett iskolaátadás ügyében és az egyház anyagi helyzetére vonatkozólag.

Megállapítást nyert, hogy a II-od tanítói állás megszervezésekor az egyház és az állam között nem jött létre olyan megállapodás, hogy a boldvai egyház csak 10%-al járul hozzá a II-od tanítói állás fenntartásához, bár a presbitérium ezt határozta, hanem a minisztérium egy összegszerűen előre nem közölt államsegély folyósítását rendelte el, ami 40%-os hozzájárulásnak felelt meg s ennek alapján töltötte be a presbitérium az állást, melynek fenntartása körülbelül évi 1300 P kiadást jelent, ami a felhalmozódott adóssággal együtt a jövőben elbirhatatlan teherrel sújtja az egyházat. Az adósság a jelenlegi vagyonmérleg szerint 11.772 P 80 f. Erre fennáll 6441 P 16 f követelés. Fedezetlen hiány 5331 P 64 f, mely a behajthatatlannak mutatóköveteléssel 7102 P 25 f-re emelkedhetik. Az egyház törzsvagyona épületekben, földekben és ingóságokban az adósságok levonásával 248.796 P-re van értékelve, bár az ingatlanok áresése folytán az jóval kevesebb. A lelkészi és tanítói javadalom melléképületei feltűnően rossz karban vannak, melyek az egyház jelenlegi vagyoni helyzete mellett nem javíthatók, ami később újabb nagyobb teherterételt fog jelenteni, holott eddig is az 1927—34 években az állami egyenes adónak 6—15%-a volt a szükségletek fedezésére vagyoni adóként kivetve a személyi adón kívül és egyházi adóban 1960 P 41 f hátralék áll fenn. Bizottság megállapítja, hogy az egyház teljes iskolájának feladása nem indokolt; a II-od tanítói állásnak a mai fizetési hozzájárulás melletti fenntartása azonban veszélyezteti az egyház anyagi erejének biztonságát s javasolja annak feladását, a másik tanítói állás és iskola további fenntartásával, amire nézve a presbitérium nyomban határozatot is hozott.

Közgyűlés a vizsgálatot tartó bizottság jelentéséből megállapítja, hogy a boldvai egyház a II-od tanítói állás fenntartásával — melynek megszervezésénél a teljes törvényszerűség nem tartatott be — a nehéz gazdasági helyzet következtében anyagilag válságos helyzetbe jutott, ami még fokozódhatik; ezért az egyház ama kéreimét, hogy iskolafenntartói jogáról lemondhasson a II-od tanítói állásra vonatkozólag teljesíti azzal, hogy tegye meg az egyház a szükséges lépéseket a községivé való átalakításra, — mivel az állam által való átvételre ezidő szerint aligha lehet kilátás — kikötve a jelenlegi II-od tanító átvételét is. A másik tanítói állást és iskolát pedig mindenáron tartsa fenn. Egyben pedig utasítja az egyházat, hogy a fennálló terhek likvidálása iránti intézkedéseket azonnal tegye meg, hogy az adósság további növekedése megszűnjék s az egyház az anyagi válságból kimentessék.

29. A barcikai egyház presbitériuma betérjeszti a f. évi május 24-én tartott egyházmegyei közgyűlés 21. sz. határozatának megfelelően

a berentei egyháznak a barcikai egyházhoz való affiliálása esetén, a lelkészi szolgálat megosztására vonatkozó beleegyező határozatát.

Közgyűlés amint azt a f. évi tavaszi gyűlése határozatában is érintette, hogy a berentei egyház affiliálása nem lehet végleges, annak a tudatában, hogy az affiliálás kimondásával — tekintet nélkül arra, hogy az átmeneti-e, vagy végleges, — a gyülekezet csekély lélekszáma miatt elveszteni egyszerűs mindenkorra a lelkészi kongrua iránti jogosultságát; az affiliálást átmenetileg sem határozza el, hanem kimondja, hogy a rendes lelkészi állás betöltésére 1935. évi október 1-től elkötelezi az egyházat, addig pedig a jelenlegi felügyelő lelkész vezeti az egyház ügyeinek intézését.

30. A bánhorváti egyház kéri az általa cserébe adott fáskert nevezetű, a bánhorváti 159. sz. tjkvben, V. sz. betétben levő 256. hrsz. alatti 663 □-öl területű ingatlan és Koch Árpád, bánhorváti lakostól cserébe vett a bánhorváti 4-56. sz. tkvi betétben A 2--3. sorszám alatt foglalt 770/1 és 770/2 hrsz. alatti 646 □-öl területű ingatlanról kötött csereszerződésének jóváhagyását azzal az indokolással, hogy mivel az egyház ez ingatlana a falu között van, bérletbe sem veszik ki s az egyház nem jövedelmeztesítheti; a cserébe ajánlott föld pedig az egyházi birtok közelében, országút mellett fekszik s az egyháznak ez megfelelőbb. Az egyházi ingatlannál levő 17 □-ölnyi többletet pedig a cserébevevő 130 pengővel fizette meg.

Közgyűlés a bánhorváti egyház csereszerződését jóváhagyja és az egyházkerületi közgyűléshez megerősítés végett felterjeszti.

31. Almássy Lajos, meszesi lelkész jelentést tesz a meszesi tartóhatatlan iskolai állapotokról, ami azáltal idéztetett elő, hogy az állam a felekezeti iskolákat megszüntelve, a községben állami iskolát létesített anélkül, hogy megfelelő helyiségről előzetesen gondoskodott volna. A növendékek az eddigi róm. kath. iskola termébe vannak bezsúfolva, ami egyben a jelenben is katolikus imaház s mivel az állami tanító is kath. vallású, külsőleg fennáll az iskola kath. jellege, ami felekezeti szempontból sérelmes a református egyházra. És fizikai lehetetlenség is 60 tanköteles gyermeket elhelyezni és tanítani ott, ahol csak 30 gyermek számára van férő hely. Hogy e lehetetlen állapoton segítve legyen és a felekezeti sérelem is enyhíthetőség, a meszesi ref. egyház kimondotta, hogy mindaddig maga gondoskodik a református tankötelesek taníttatásáról, míg az állam megfelelő tantermet nem épít.

Közgyűlés a meszesi egyháznak a lehetetlen iskolai állapotokból kifolyó kényszerű intézkedését tudomásul veszi s megdöbbenését fejezi ki a felekezeti iskola megszüntetése következtében a református egyházat ért sérelmes jelenségek felett és kéri egyházi felsőbb hatóságainkat, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket arra nézve, hogyha az állam figyelmen kívül hagyja a református egyháznak iskolája államsegély melletti fenntartásához való ragaszkodását, intézkedjek minél előbb, hogy az iskola a szakszerű tanításnak megfelelő és a higiénia szempontjából is kifogástalan helyiséggel rendelkezék s felekezeti sérelmek se fordulhassanak elő. — Közgyűlés ez ügyre vonatkozólag jelentést tesz a vármegyei közigazgatási hatósághoz, mint tanügyi bizottsághoz is.

32. A szendrői egyház kéri az Egyetemes Konventhez intézett 600 P tőkesegély folyósítása iránti kérelmének pártfogólag való felterjesztését.

Közgyűlés a pusztulás szélén álló szendrői egyház kérvényét pártfogólag terjeszti fel annyival is inkább, mivel e csekély lélekszámú gyülekezet további terheket vállalni már nem képes s ennél fogva ez egyház megmentésére más mód a mostani viszonyok mellett nincs.

33. A hangácsi egyház temploma renoválási költségeinek részbeni fedezéséhez 1000 P egyszersmindenkori közalapi segély iránti kérelmét terjeszti be felterjesztés végett.

Közgyűlés a hangácsi egyház kérvényét pártfogólag terjeszti fel az Egyetemes Konventre.

34. A boldvai egyház betérjeszti 5000 P-ös tőkesegély kölcsön iránti kérvényét felterjesztés végett. A kölcsönt a II-od tanítói állás fenntartása miatt felgyülemlett adósságainak rendezésére kéri, melyet 10 év alatt évi 500 P törlesztéssel szándékozik visszafizetni.

Közgyűlés ismerve e régebben jó anyagi helyzetben levő s tekintélyesebb egyházunk mostani válságos helyzetét, kérvényét pártfogólag terjeszti a főt. egyházkerületi Közgyűlés útján az Egyetemes Konventhez.

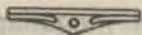
35. A nekézsenyi egyház a f. évi tavasi egyházmegyei közgyűlés által gondozás végett hozzácsatolt Csernely szórványnak a nagyvisnyói egyházhoz való csatolását kéri, azzal az indokolással, hogy a nekézsenyi egyháznak három olyan szórvánnya van, mely a községtől 6—6 klm. távolságra fekszik s ezekben a vallástanítást is végezni kell; Csernely pedig 10 klm. távolságra van, míg Nagyvisnyóhoz csak 6 klm.-re s emellett a nagyvisnyói egyháznak egyetlen szórvánnya sincs.

Közgyűlés a nekézsenyi egyház kérelmét teljesen indokoltnak látja és Csernely szórványt gondozás végett a nagyvisnyói egyházhoz csatolja.

36. Egyházlátogatói körök beosztása :

a)	sajószentpéteri járásba :	<i>Svingor Jenő</i> ;
b)	vadnai	„ <i>Lőkös Sándor</i> ;
c)	bánvölgyi	„ <i>Dr. Komjáthy Aladár</i> ;
d)	szendrői	„ <i>Gyűlvészi István</i> ;
e)	vámosi	„ <i>Hubay Mihály</i> ;
f)	edelényi	„ <i>Szigethy Ferenc</i> .

37. Az 1935. évi tavasi egyházmegyei közgyűlés a szendrői egyházba tüzetik ki.

II.

Egyházmegyei tanácsülés jegyzőkönyve.

Felvétetett 1934. október 23-án, az Ózdon tartott tanácsülés tárgyalásáról.

Jelen vannak : *Szentmártony Dániel*, esperes, *Zsóry György*, e. m. gondnok elnöklete alatt : *Lőkös Sándor*, *Hubay Mihály*, *Dr. Komjáthy Aladár*, *Kövér Pál*, *Harsányi Géza*, tanácsstagok ; *Tóth János*, e. m. főjegyző, jegyzőkönyvvezető.

Zsóry György, e. m. gondnok üdvözli az egyházmegyei tanácsot az első ülészése alkalmával. Kéri, hogy mindannyiukat a fokozottabb felelősség tudata hassa át úgy most, mint a jövőben. A határozatképességet megállapítja s

az ülést megnyitja.

Egyházmegyei tanács a következő ügyekben határozott:

1. A boldvai egyház a költségvetésében mutatkozó hiány fedezésére az 1934-ik évre 8⁰/₀-os vagyoni adó kivetésére kér engedélyt.

Egyházmegyei tanács — tekintettel arra, hogy a boldvai egyháznál a hiánynak más fedezete nincs — az 1934. évre a kérelmezett 8⁰/₀-os vagyoni adó kivetését engedélyezi.

2. Ugyancsak a boldvai egyház kéri lelkeszi és kántortanítói új díjleveleinek jóváhagyását.

Egyházmegyei tanács a beterjesztett lelkeszi és kántortanítói új díjleveleket nem hagyhatja jóvá, mert az abban foglalt párbér és közmunkaváltság kivetési módja

ellen *Gyuricskó Mihály*, egyháztag és társai fellebbezést adtak be s a boldvai egyházba a f. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés által kiküldött bizottság — bár erre megbízása volt — nem járt el. A díjlevél körüli ellentétek elosztatása végett *Lőkös Sándor*, lelkészi tanácsbíró és *Bodnár Zoltán*, világi jegyzőt küldi ki azzal, hogy eljárásukról az 1935. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlésre adják be jelentésüket.

3. A nekézsenyi ref. egyház jóváhagyás végett beterjeszti az özv. *Császár Károlyné*, szül. *Péter Vilma* urnő által létesítendő alapítvány négy példányban kiállított s a presbitérium határozatával ellátott alapítólevelét, az 1927. évben már létesített 1000 pengős alapítványról szóló és az egyházmegye elnöksége által már megerősített előző alapítólevéllel együtt.

A nekézsenyi ref. egyház javára tett újabb 500 P-ös alapítványt az egyházmegyei tanács tudomásul veszi és a bemutatott alapítólevelet jóváhagyja. Miután pedig az alapítvány kezelésére az egyházkerület hivatott, ennél fogva az alapítólevelet az egyházkerületi tanácshoz felterjeszteni rendeli.

4. Az alacskai egyház beterjeszti a presbitériumnak és az egyházközségi közgyűlésnek a templomrenoválás ügyében hozott határozatait.

Az egyházmegyei tanács az alacskai templomrenoválása ügyében hozott közgyűlési határozatokat jóváhagyja és megerősíti.

Egyben dicséretes és elismerésreméltó követendő példaként állítja oda az alacskai egyház egyes hiveinek önként felajánlott áldozatkészségét, amely számottevő összegeivel lehetővé teszi a templomrenoválás elkerülhetetlen munkáját.

5. A rakacaszendi egyház lelkésze kéri, hogy az egyház magániskolájául szolgáló helyiségnek a kipadlózását — melyet egészségi szempontból a hatósági körorvos is javasol a kérvényhez csatolt átiratában, — rendelje el a felettes egyházi hatóság, mert az egyháztanács — a mellékelt határozata szerint — ez ügyben nem intézkedik megfelelőleg.

Egyházmegyei tanács a rakacaszendi presbitériumnak ez ügyre vonatkozó s csupán tudomásulvevő határozatát

megsemmisíti s kötelezi a presbitériumot a szóban lévő helyiség mielőbbi kipadlóztatására.

6. A sajlólaszlófalvai egyház a lelkészlak javítására vonatkozó költségvetések beterjesztése mellett kéri az erre vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatainak jóváhagyását.

Az egyházmegyei tanács a sajlólaszlófalvai egyház lelkészi lakának javítására vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatait helyes megokolásuk alapján jóváhagyja.

7. A hangácsi egyház bejelenti, hogy templomát 2200 P költséggel renoválni szándékszik. A javítási költség egyrészt közalapi kölcsönből, másrészt pedig rendkívüli adókivetésből akarja fedezni s kéri az egyházmegyei közgyűlés engedélyét.

Egyházmegyei tanács a hangácsi egyház bejelentését tudomásul veszi. A tervbevett renováláshoz azonban engedélyt csak akkor adhat, ha az egyház becsatolja az építkezést elhatározó egyházi közgyűlés jegyzőkönyvét, a rendkívüli adókivetést, továbbá az árlejtés útján elfogadott s az állami építészeti hivatal által jóváhagyott költségvetést és a vállalkozóval kötött szerződést.

8. A sajkápolnai egyház becsatolja a toronytető, templom külső részének javítása és a templom-kerítés készíttetésére vonatkozó iratait, az építkezés tudomásulvétele végett.

Egyházmegyei tanács, miután a sajkápolnai egyház előzetes engedély nélkül kezdte meg a 2500 pengős építkezést és utólagos bejelentésével az egyházmegyét kész helyzet elé állította; s mert a vállalkozóval kötött szerződésben kívánt biztosíték sem elfogadható, az építkezésből kifolyó esetleges következményekért az egyház presbitériumát teszi teljes mértékben felelőssé. És elkötelezi arra, hogy a munkák befejezése után, a végzett renoválást szakértővel vizsgálta felül és az észrevételekről tegyen okmányolt jelentést az egyházmegyének.

9. A berentei egyház jelenti, hogy a f. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés által engedélyezett építkezés kapcsán a templom, paróchia és iskola renoválása végeztetett el 1000 P költséggel, a paróchiai melléképületek

javítása pedig, mivel a munkára elegendő megfelelő idő már nincs, a jövő évre halasztatott. A melléképületek építési költsége takarékpénztárban van gyümölcsözőleg elhelyezve; a vállalkozó kauciója pedig a teljes építkezés befejezéseig letétben marad.

Egyházmegyei tanács a berentei egyház jelentését jóváhagyólag tudomásul veszi.

10. A szendrői ref. egyház presbitéri gyűlése az egyháznak a Borsod-Miskolczi Hitelbanknál fennálló tartozásainak visszafizetését határozta el, a tartozás összegének a hivekre leendő kivetése után, mert a bank kérelmére az edelényi kir. Járásbiróság 5583/1934. th. sz. végzésével az egyházi birtok védettségét megszüntette, aminek következtében a bank bármikor árverést kérhet az egyház ingatlanaira és ezáltal nagy károkat okozhat az egyháznak.

Az egyházközség közgyűlése ezen rendkívüli egyházi adó kivetését nem szavazta meg. A presbitérium kéri ezen közgyűlési határozatnak megsemmisítését és 1934. évi július 29-én hozott határozatának jóváhagyását.

Az egyházmegyei tanács határozatilag kimondja, hogy az egyházközségi közgyűlés határozatának feloldása mellett a presbitérium határozatát hagyja jóvá és utasítja a presbitériumot, hogy haladéktalanul készítse el a kivetést és jóváhagyás végett mutassa be az egyházmegyei elnökséghez.

Egyben utasítja az egyház presbitériumát, hogy a rendkívüli egyházi adó kivetésének jóváhagyása után minden lehető kövessen el ezen rendkívüli egyházi adó behajtására nézve, mert ha az egyház nem fizeti vissza a tartozást, a hitelező Borsod-Miskolczi Hitelbank bármikor árverést kérhet az egyház ingatlanaira és ezáltal nagy károkat okozhat az egyháznak.

11. A finkei leányegyház betérjeszti új tanítói díjlevelét 4 példányban jóváhagyás végett. Az új díjlevel készítésére — a becsatolt presbitéri és közgyűlési jegyzőkönyvek és a közigazgatási bizottság által megállapított javadalmi jegyzőkönyv másolata és ugyancsak a közigazgatási bizottságnak az iskolaszékhez intézett megkeresése szerint — azért volt szükség, mert a tanító helyi javadalma egy református egyháztág birtokának eladása és másfelekezetű tulajdonába jutása következtében lényegesen csökkent.

Egyházmegyei tanács a finkei leányegyház új tanítói díjlevelét jóváhagyja s azt az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

12. A rakacszendi egyház a presbitérium határozata kapcsán megerősítés végett bemutatja a lelkészi és tanítói földek haszonbéri szerződését.

Az egyházmegyei tanács a szokásos formák betartása mellett megkötött földhaszonbérleti szerződést megerősíti és jóváhagyja.

13. A hangácsi ref. egyház mintegy 50 évvel ezelőtt eladta a politikai községnek a hangácsi 1. sz. tjkvi betétben 186. és 187. hrzi szám alatt foglalt ház, udvar és kert ingatlanát, ezen ingatlanok azonban tulajdonjogilag a telekkönyvi betétben még most sincsenek a vevő nevére bekebelezve.

Az egyház a presbitéri gyűlés határozata alapján bekebelezésre alkalmas okiratot adott ki ezen ingatlanok telekkönyvi bekebelezéséhez és kéri annak jóváhagyását.

Az egyházmegyei tanács helyes indokai alapján a hangácsi egyház presbitériumának határozatát, valamint a telekkönyvi bekebelezés céljára kiadott nyilatkozatot jóváhagyja és azt záradékolni rendeli.

14. A parasznyi lelkész megerősítés végett beterjeszti az egyházi földek haszonbéri szerződését.

Az egyházmegyei tanács az egyházi földek haszonbéri szerződését azon utasítással adja vissza az egyház lelkészének, hogy a haszonbéri szerződést a presbitériumnak mutassa be és annak elfogadása után jóváhagyás végett terjessze be az egyházmegyei elnökséghez.

Egyidejűleg felhatalmazza az egyházmegyei elnökséget, hogy a szerződést hagyja jóvá.

15. A sajóecsegi egyház felbontás végett felterjeszti a presbitérium határozata kapcsán az egyházi földekre vonatkozó 1930. év augusztus 24-én 6 évi időtartamra megkötött haszonbérleti szerződését, amelynek alapján a 12 darabra felpárcellázott 4 kat. hold 180 négyszöglet kitevő szántóföldért 28 q 60 kgr. évi buza bérletet kell fizetnie a bérlőnek, tehát katasztrális holdanként 7 q. buza.

A presbitérium elunva az évről-évre megisméllendő engedmény kérését, tudomására hozta a bérlőknek, hogy amennyiben közülök valaki a bérletből folyó kötelezettségeit a jövőre nézve teljesíthetetlen tehernek tartja, a folyó évi tartozásának kiegyenlítése után a szerződést reá nézve érvényteleníti, azzal a figyelmeztetéssel, hogy a szerződés érvénytelenítése csak akkor válik jogerőssé, ha azt az egyházmegyei tanács jóváhagyja.

Egyházmegyeitanács a bérleti szerződést megerősítő 1930. évi szeptember 25-én 26. szám alatt kelt közgyűlési határozatának hatályon kívül helyezése mellett a bérleti szerződést a presbitérium határozata és helyes indokai alapján feloldja és utasítja a presbitériumot az egyházi földeknek nyilvános árverésen leendő újbóli bérbeadására.

16. A sajtóvelezdi egyház egy 6500 P-t kitevő új kölcsön felvehetésére kér engedélyt. Az új kölcsön felvételére egy felmondott régebbi kölcsön kifizetése miatt van szüksége az egyháznak, melyet a Putnoki Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaságtól szándékszik felvenni, biztosítékul lekötve az egyház ingatlanait. A kölcsön két évre szól s fedezetére a hivekre kölcsöntörlesztésre már régebben kivetett rendkívüli adó szolgál.

Egyházmegyei tanács a sajtóvelezdi egyház új kölcsön felvételét a jelzett célra engedélyezi.

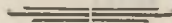
17. Ugy a közgyűlési, mint a tanácsülési összes jegyzőkönyvi pontok hitelesítették.

Szentmártony Dániel
esperes.

Zsóry György
e. m. gondnok.

Tóth János
lelkészi főjegyző.

Veress Károly
lelkészi aljegyző.

III.

Birósági ügyek.

1934. évi augusztus hó 7-én.

I.

A felsőborsodi ref. egyházmegye időszaki közigazgatási bírósága *B. Tóth István*, varbói egyháztagnak templomi szék ügyben beadott panaszát, mivel azt indokoltnak nem találta, elutasította.

II.

A felsőborsodi ref. egyházmegye időszaki közigazgatási bírósága a Dédes- bántapolcsányi egyházak között építkezési ügyben felmerült ellentétet — a bíróság előtt történt meg-egyezés után — megszüntette s a megállapodást mindkét egyházra nézve kötelezővé tette.

III.

A felsőborsodi ref. egyházmegye időszaki közigazgatási bírósága *Veress Elek*, sajókazinci másodtanító lakbér követelését megállapította s annak folyósítására 1933. évi szeptember 1-től a sajókazinci egyházat elkötelezte.

IV.

A felsőborsodi ref. egyházmegye időszaki fegyelmi bírósága *Lipták Mihály*, hangácsi presbitert hit- és egyház iránti hűségbe ütköző magatartása miatt presbiteri tisztségétől megfosztotta.

V.

A felsőborsodi ref. egyházmegye időszaki fegyelmi bírósága *Dankó Lajos*, damaki tanítót az iskolájában tapasztalt eredménytelenségért 50 P pénzbírsággal sújtotta.

VI.

A felsőborsodi ref. egyházmegye időszaki fegyelmi bírósága *Horváth Imre*, felsőkelecsényi lelkész és *Kerekes Barna*, felsőkelecsényi tanító fegyelmi ügyében — a feleknek a bíróság előtt történt kibékülése után — az eljárást beszüntette.

VII.

A felsőborsodi ref. egyházmegye időszaki fegyelmi bírósága *Soltész Kálmán*, volt szendrői tanító perujítási kérelmének helyt adva, Soltész Kálmánt — az ellene emelt vádak és következményei alól — felmentette s állásába való visszahelyezésének mellőzésével, nyugdíjjogosultságát rendes szolgálati idejének kezdetétől 1933. évi december hó 5-ig megállapította.

1934. évi szeptember hó 27-én.

I.

A felsőborsodi ref. egyházmegye időszaki közigazgatási bírósága *özv. Simon Istvánné*, boldvai lakos panaszának helyt adva, a boldvai egyház presbitériumának a párbér és munkaváltásra vonatkozó — rá nézve sérelmes — határozatát hatálytalanította.

II.

A felsőborsodi ref. egyházmegye időszaki fegyelmi bírósága *Kocsis Béla*, borsodi tanítót — a nála már több ízben tapasztalt eredménytelen tanítás miatt — kötelesség mulasztásért feddésre ítélte és 50 P pénzbírsággal sújtotta.

Függelék.

A felsőborsodi ref. egyházmegye szervezeti szabályzata.

1. §. Az egyházmegye hatásköre és területe a következő anya,
leány és fiók egyházközségekre terjed ki:

1. Alacska, 2. Balajt, 3. Bánfalva, 4. Bánhorvát, szórv.: Kisbarca,
5. Barcika, 6. Berente, 7. Boldva, 8. Borsod, 9. Damak, szórv.: Sáp-
puszta, 10. Dédes, leányegyh.: Bántapolcsány, 11. Disznóshorvát, szórv.:
Rudolftelep, Ormospuszta, Mucsony, Szuhakálló, Császtapuszta, 12. Edelény,
leányegyh.: Finke, 13. Felsőkelecsény, 14. Felsőnyárád, leányegyh.: Dövény,
szórv.: Jákfalva, Kurityán, 15. Hangács, leányegyh.: Nyomár, 16. Hegy-
meg, 17. Kondó, 18. Ládbesenyő, 19. Lak, 20. Mályinka, 21. Martonyi,
22. Meszes, leányegyh.: Abod, szórv.: Galvács, 23. Nagybarca, 24. Nagy-
visnyó, szórv.: Csernely, 25. Nekézseny, szórv.: Csokva, Omány, Sáta,
26. Ózd, leányegyh.: Susa, szórv.: Arló, Balaton, Bolyok, Borsodnadasd,
Center, Bóta Disznósd, Domaháza, Hodoscsepány, Járdánháza, Kissikátor,
Lénérddaróc, Sajónémeti, Sajóvárkony, Uppony, Alsóhangony, Felsőhan-
gony, Szentsimon, Uraj, 27. Parasznya, 28. Radostyán, 29. Rakacaszend,
leányegyh.: Tornaszentjakab, Debréte, szórv.: Rakaca, Viszló, Tornabara-
kony, 30. Rudabánya, leányegyh.: Szuhogy, szórv.: Alsótelekes, Felsőtele-
kes 31. Sajóbábony, 32. Sajóecseg, 33. Sajóivánka, 34. Sajókápolna,
35. Sajókaza, szórv.: Sajógalgóc, 36. Sajókazinc, szórv.: Alsóbarcika,
37. Sajólászlófalva, 38. Sajószentpéter, 39. Sajóvamos, szórv.: Sajópálfalva,
Sajósenye, 40. Sajóvelezd, szórvány: Királd, Királdbánya, Sajómercse,
41. Szakácsi, szórv.: Irota, 42. Szalonna, 43. Szendrő, 44. Szendrőlád,
45. Szilvásvárad, szórv.: Bélapálfalva, Borsodszentmárton, Bükkmogyorósd,
Mónosbél, 46. Tardona, 47. Vadna, 48. Varbó, 49. Ziliz, szórv.: Borsodszirák.

2. §. Az egyházmegye hat szakaszra oszlik. Az egyes szakaszok
beosztása a következő:

1. *bánvölgyi*: idetartoznak Nagybarca, Bánhorvát, Bánfalva,
Dédes, Bántapolcsány, Tardona, Mályinka, Nekézseny, Nagyvisnyó, Szil-
vásvárad;

2. *edelényi*: idetartoznak Edelény, Finke, Borsod, Szendrőlád, Ládbesenyő, Szendrőlád, Lak, Szakácsi, Borsod, Damak, Hegymeg, Balajt,

3. *sajószentpéteri*: idetartoznak Sajószentpéter, Sajókápolna, Kondó, Sajólászlófalva, Radostyán, Parasznya, Varbó, Alacska ;

4. *szendrői*: idetartoznak Szendrő, Szalonna, Rakacaszend, Tornaszentjakab, Meszes, Martonyi, Rudabánya, Szuhogy, Felsőkelecsény, Felsőnyárád, Dövény, Disznóshorvát ;

5. *vámosi*: idetartoznak Sajóvámos, Sajóecseg, Boldva, Ziliz, Hangács, Nyomár, Sajóbáony ;

6. *vadnai*: idetartoznak Vadna, Sajókaza, Sajóivánka, Barcika, Sajókazinc, Berente, Sajóvelezd, Ózd, Susa.

Minden szakaszba egy lelkési és egy világi tanácsbíró osztandó be, akik mint szakaszbeli tanácsbírák teljesítik rendszerint a szakasz területén előforduló munkákat, kiszállásokat és végzik váltakozva egyházlátogatásokat (Vizitáció).

3 §. Az egyházmegye 7 iskolakörre osztatik és pebig :

1. *edelényi*: Edelény, Finke, Borsod, Szendrőlád, Ládbesenyő, Balajt, Lak, Szakácsi ;

2. *szendrői*: Szendrő, Szuhogy, Rudabánya, Felsőkelecsény, Felsőnyárád, Dövény, Disznóshorvát, Ormospuszta, Rudolftelep, Mucsony ;

3. *szalonnai*: Szalonna, Rakacaszend, Tornaszentjakab, Meszes, Abod, Martonyi ;

4. *vámosi*: Hegymeg, Damak, Hangács, Nyomár, Ziliz, Boldva, Sajóvámos, Sajóecseg, Sajóbáony ;

5. *sajószentpéteri*: Alacska, Berente Sajószentpéter, Sajókápolna, Kondó, Sajólászlófalva, Radostyán, Parasznya, Varbó ;

6. *vadnai*: Sajókazinc, Alsóbarcika, Felsőbarcika, Sajóivánka, Sajókaza, Vadna, Sajóvelezd, Ózd és szórványai ;

7. *szilvásváradi*: Nagybarca, Bánhorvát, Bánfalva, Dédes, Bántapolcsáy, Tardona, Mályinka, Nagyvisnyó, Szilvásvárad, Nekézseny.

Minden iskolakörbe iskolalátogatónak 3 évre egy lelkész és egy tanító választatik az egyházmegyei közgyűlés által, ez iskolalátogatásban való részvételre a tanúgy iránt érdeklődő világi férfiak is lehetőleg bevonandók.

4. §. Az egyházmegye képviselőtestületeként az egyházmegyei közgyűlése szerepel, melyet az I. tc. 107. §-ban felsorolt tagok alkotnak. Az egyházmegyében lévő népiskolák férfitanítói közül válaszlandó egyházmegyei közgyűlési tagok száma kettőben állapittatik meg.

Az E. T. I. tc. 107. §. g) pontja szerinti közgyűlési világi tagok egy évre választandók s ezek neveit a lelkészek az espereshez minden év február végéig bejelenteni kötelesek.

5. §. Az egyházmegye az E. T. I. cikke 114. §. alapján annak feladatait és szervezetét külön megállapító szabályrendelettel 12 tagból álló egyházmegyei tanácsot szervez.

6 §. Az egyházmegye tisztviselői: esperes, egyházmegyei gondnok, hat (6) lelkészi-, hat (6) világi tanácsbíró, egy lelkészi-, egy világi jegyző, egy ügyész, egy pénztárnok, (dékán) egy levéltárnok, egy missziói előadó.

E rendes tisztviselőkön kívül az egyházmegyei közgyűlés a pénztárnoki, számvevői, levéltárnoki és missziói előadói állások kivételével a többi állásokra az egyházmegye életében tanusított kiváló érdemek elismeréséül, esetleg a fiatalabb nemzedék buzdítására és az egyházmegyéhez szorosabb bekapcsolására tiszteletbeli tisztviselőket is választhat olyan egyháztagok közül, akik az E. T. I. tc. 87. §. 2-ik bekezdésében előírt feltételeknek megfelelnek.

7. §. Az egyházmegye tisztujtása a 12 éves időköz rendszere alapján az E. T. I. tc. 87—90 §-ai szerint hajtatik végre.

8. §. Az egyházmegye egyes tisztviselőinek hatáskörét és feladatait az E. T. I. tc. 91—106. §-ai, valamint az V. tc. 51. §. VI. tc. 52. §-ai általában megállapítják ugyan, de azokban teljes részletességgel még fel nem sorolt feladataikat azokon felül különösebben a következőkkel egészítjük ki:

A) Esperes a) minden rendes közgyűléshez jelentést tesz az egyházmegye állapotáról, viszonyairól, a lelki életről, anyagi helyzetről, lelkészek, tanítók működéséről s az egyházak és az egyházmegye életének fontosabb mozzanatairól, eseményeiről;

b) idejében közli az érdekelt lelkészi szakaszbeli tanácsbírákkal, hogy mely egyházakban kívánja maga teljesíteni az egyházlátogatást. Legalább 5 egyházban ezt minden évben váltakozva végeznie kell. A vizitáló lelkészek egyházait az esperes vizsgálja meg, ha ez az egyház a vizitáló tanácsbíró szakaszába tartozik;

c) az ügyiratokat oly időben adja ki a jegyzőknek és előadóknak hogy azokat alaposan átanulmányozni, a netáni hiányokat pótlólag beszerezni, így a tárgyalásokra és előadásokra kellően előkészíteni módjukban legyen;

d) az egyházmegye életében előforduló minden fontosabb mozzanatot elnöktársával, az egyházmegyei gondokkal esetenként közöljön s a bírósági iratokat mindig, a közgyűlésieket csak szükséghez képest az

előadóknak való kiadás előtt bocsássa neki rendelkezésére s közölje vele is, hol és mikor fogja egyházlátogatását végezni ;

e) évközben legalább egyszer elnöktársával együtt váratlan rovincsolást végezzen az egyházmegye pénztárában ;

f) teljesíti az ezen szabályrendelet F-k pontja szerinti utalványozásokat.

B) Egyházmegyei gondnok a) a lehetőséghez képest részt vegyen az esperes egyházlátogatásaiban ;

b) az esperes által neki megküldött iratokat, betekintés, áttanulmányozás után a hozzáérkezéstől számított legkésőbb 8 nap alatt visszajuttatja az espereshez ;

c) a váratlan pénztárrovincsolásokban az esperessel előre megállapított időben részt vesz.

C) Tanácsbírák. I. Lelkésziek végzik azoknak az egyházközségeknek látogatását, melyeknek vizsgálását az esperes nem tartotta fenn magának. Ez egyházlátogatások munkájánál való segédkezésre más szakaszban szolgáló lelkésztestvérét veszik igénybe.

Beszedik a vizitáció alkalmával a különböző járulékokat s azokat a számonkérő székek beszolgáltatják.

Egyházlátogatásának uti tervét idejében közli szakaszbeli világi tanácsbíró társával.

Egyházlátogatása alkalmával győződjék meg arról, hogy az egyházmegyei közgyűlésre megválasztotta-e a presbitérium az egyház világi képviselőjét s ha nem, gondoskodjék arról, hogy az összehívott presbiteri gyűlésen a jelenlétében ez is megtörténjék.

Egyszerű észlelt hiányok pótlása iránt az egyházközség tisztviselőinek megfelelő irányítása mellett a helyszínen intézkedjék és szóval is rendelkezék az új egyházi törvények gondos áttanulmányozása és alkalmazása iránt.

II. Világiak. A lehetőség szerint minél több egyházlátogatás munkáját osszák meg lelkészi tanácsbíró társukkal, de évenként legalább két egyház vizitációjában vegyenek részt.

Birósági ügyek előadásával megbízhatók s megbízás esetén azt teljesíteni kötelesek.

D) Jegyzők a) az előadandó tárgyak iratainak felszereléséről kötelesek akként gondoskodni, hogy azok minden oldalról való megvilágítására szükséges adatok kéznél legyenek ;

b) előadásuk s javaslatuk lehetőleg tömör és világos legyen ;

c) a jegyzőkönyvi pontok szerkesztésénél kerülni kell a terjedősége, viszont egyetlen fontos tényezőnek sem szabad belőle hiányozni;

d) a bizottságokban beosztásuk szerint részt venni, azok jegyzőkönyveit vezetni kötelesek;

e) az egyházmegyei jegyzőkönyvet az egyes jegyzőkönyvi pontoknak az illető jegyzők által címére lett megküldése után, az egyházmegye lelkészi főjegyzője állítja össze s ő gondoskodik annak, — az esperes hozzájárulásával megállapított költséggel — kinyomatásáról és szétküldéséről;

f) A bírósági jegyzőkönyvek vezetésénél a VI. tc. 103. §-ban foglaltakra kiváló gondot fordítsanak.

E) Ügyész. L. az E. T. I. tc. 103—104. §-át. Ezenfelül részt vesz az esperes és e. m. gondnok által végzett váratlan egyházmegyei pénztárrovincsolásokban.

F) Pénztárnok. I. tc. 105. §.

a) teljes anyagi és erkölcsi felelősség mellett kezeli s őrizi az egyházmegye pénzeit, alapítványait, értékpapirjait, pénzokmányait, pénztári könyveit, költségvetését, számadását, pénzszekrényeit, átfutó bevételeit, minők a közalapi és lelkészi nyugdíjintézeti járulékok és a bekívánt eljárási költségek is;

b) törzskönyveket vezet az egyházmegye tőkéről és az egyházmegye által kezelt mindenféle alapokról;

c) elszámolási ágakként rendes bevételi és kiadási naplót vezet az összes bevételekről és kiadásokról;

d) minden bevételről és kiadásról szabályszerű okmányt vesz és őriz;

e) az egyházmegyei számvevőszéki gyűlésnek az elmúlt évről pontosan elszámol;

f) az egyházmegye pénztárába befutó olyan bevételeknek, melyek más pénztárat illetnek, az illetékes pénztárba való bejuttatásáról 3 nap alatt gondoskodik;

g) az egyházmegye készpénzének az e. m. számvevőszék által megjelölt pénzügyintézetben való elhelyezését a bevételtől számított 3 nap alatt eszközli;

h) elnökségi utalványozás nélkül kölcsönt folyósítania nem szabad;

i) idejében elkészíti s az esperesnek beszolgáltatja a következő év költségvetését, aki annak az e. m. gondnokkal egyetértőleg az e. m. számvevőszék útján s annak javaslatával az őszi rendes közgyűléshez való beterjesztéséről gondoskodik;

j) nyilvántartja az egyházmegye követeléseit s azok kamataira s törlesztésének beszedése iránt az elnökség vagy számvevőszék rendelkezései szerint gondoskodik ;

k) esperesi utalványozás alapján évnegyedenként utólag teljesíti a fizetéssel vagy tiszteletdíjjal javadalmazott egyházmegyei alkalmazottak járandóságainak kiegyenlítését és esetről esetre kifizeti a kiküldötteknek esperesileg utalványozott napidijait, utiköltségeit, esetleg erre szóló előlegeket ;

l) vezeti az egyházmegye vagyoneleltárát s azt évenként megállapítás esetleg helyesbítés végett az e. m. számvevőszéki gyűlésnek bemutatja ;

m) a folyó kiadások azonnali fedezhetése céljából az egyházmegye pénztárarában készpénzben tartható összeg 200 pengőt meg nem haladhat ;

n) tagja az e. m. számvevő és számonkérő székeknek, a lelkeszi nyugdíjintézetnek és segélyosztó bizottságoknak.

G) Számvevők. Az egyházmegye két számvevői körre oszlik s ehhez képest az egyházmegyei közgyűlés két számvevőt választ az egyházmegye lelkeszei közül. Megbízatusuk hat évre szól. Működési körük földrajzi beosztását az esperes állapítja meg. A számvevőkre különösképen vonatkoznak az egyházi törvényekben előirt összeférhetlenségi esetek. (L. I. tc. 10. §)

Köteleességeik: a) az egyházközségek évi számadásainak felülvizsgálata s azoknak a számonkérő székhez való terjesztése ;

b) az egyházközségek évi költségvetéseinek átvizsgálása s azoknak véleményes javaslataikkal az espereshez való betérjesztése ;

c) e számadások átvizsgálása alkalmával különösképen ellenőrzi, hogy az egyes egyházak egyházi és polgári köztartozásait (kölcsöntörlesztések, kamatok, biztosítási díjak, nyugdíjjárulékok, közadók stb.) befizették-e ?

d) az egyházközségek vagyoneleltárait gondosan átvizsgálják és tapasztalataikról a számonkérő széknek jelentést tesznek ;

e) tagjai az egyházmegyei számonkérő széknek.

H) Levéltárnok

az egyházmegye levél, illetve irattárát, mint e. m. levéltárnok a mindenkori esperesi káplán kezeli és őrzi. Ő kezeli az egyházmegye könyvtárát is.

A levél, irat és könyvtár elhelyezésére az az egyházközség, hol az esperes székel, megfelelő helyiséget köteles rendelkezésére bocsátani,

ez lehet a káplán szobája is. Ugy a levél és irattár, mint a könyvtár könyveit s ezeknek szekrényeit esperesi székhelyváltás esetén az egyházmegye költségén szállíttatja az új esperesi székhelyre. Ugy a levéltár, mint a könyvtár külön-külön jól zárható szekrényben őrzendő.

A levél és irattárról évi, a könyvtárról általános rendes jegyzéket vezet a levéltárnok s gondoskodik arról, hogy az e. m. könyvtárban az összes zsinati, konventi, egyházkerületi és egyházmegyei jegyzőkönyvek evfolyamonként rendezve meglegyenek s megőriztessenek.

J) Missziói előadó

előadója az összes missziói ügyeknek,

K) Tiszteletbeli tisztviselők.

Ezek közül a jegyzők és ügyészek tényleges szolgálata szükség esetén az elnökség által esetenként vagy hosszabb időre is igénybe vehető. s mindenesetre kívánatos, hogy ezek az egyházmegyei közgyűléseken jelen legyenek. A közgyűlésen felszólalási és tanácskozási joguk van, de határozathozatal vagy szavazásban részt nem vehetnek (E. T. I. tc. 107. §. h) pont 3-ik bekezdés).

9. § A fizetéssel, illetve tiszteletdíjjal alkalmazott egyházmegyei tisztviselők javadalmát a számonkérő szék javaslatának meghallgatásával az egyházmegyei közgyűlés állapítja meg. Ugyancsak a közgyűlés állapítja meg a különféle napidíjak, uti költségek és ellátási díjak mértékét is.

10. §. Az egyházmegyében a közgyűlés a következő bizottságokat alkotja: (E. T. I. tc. 117. §.)

A) Egyházmegyei számvevőszéket, melynek feladata az egyházmegyei pénztárnak az egyházmegye által őrzött s kezelt alapok és más ingó, vagy ingatlan vagyonok kezelésének a pénztárnok által összeállított évi számadásoknak és egyházmegyei leltárnak a pénztárnok szolgálati helyén való megvizsgálása és ennek eredményéhez képest javaslattétel a közgyűléshez.

A pénztárnok által összeállított költségvetés megbirálása és elfogadás iránt javaslattétel a közgyűléshez.

Megállapítása azon pénzügyintézeteknek, ahol az egyházmegye pénzei elhelyezendőek. Rendes ülést évenként egyszer tart a számonkérő szék ülése után a tavaszi rendes egyházmegyei közgyűlés előtt.

Tagjai: Esperes és e. m. gondnok, mint elnökök, két lelkesi, két világi e. m. tanácsbírók, az e. m. pénztárnok és az egyházmegye ügyésze. Jegyzője az egyházmegyei ügyész.

B) Egyházmegyei számonkérő szék, melynek feladata az egyházlátogatók által tett jelentések tárgyalása s azok alapján közérdekű javaslatok tétele a közgyűléshez, vagy e. m. tanácshoz.

Az egyházlátogatók által megvizsgált egyházközségi számadásokra nézve javaslattétel az e. m. tanácshoz.

Az egyházlátogatók által összeszedett különféle járulékok számbavétele és a pénztárnok kezeihez való átadása.

Javaslattétel a tisztviselők javadalmazása és ennek mértéke tekintetében.

Tagjai: esperesi és e. m. gondnok, mint elnökök, az egyházlátogató tanácsbírák, egyházmegyei pénztárnok, ügyész és számvevők.

Ülést évenként egyszer tart a tavaszi e. m. közgyűlést megelőzően. Jegyzője az egyházmegye lelkészi főjegyzője.

C) Egyházmegyei közalapi és lelkészi nyugdíjintézeti bizottság, melynek feladata az e. m. pénztárnok által kezelt országos közalapi és lelkészi nyugdíjintézeti járulékokról szóló számadásoknak megvizsgálása és az országos bizottságokhoz való felterjesztése.

Az E. T. IX tc. 9-ik §. d) pontja értelmében történő lelkészi nyugdíjazások kérdésében, esetleg felsőbbhatósági felhívásra javaslattétel.

Ülését az 1-ső pont szerinti feladat végzésére minden év január havában köteles megtartani.

Tagjai: esperes és e. m. gondnok, mint elnökök, egy lelkészi és egy világi tanácsbíró, az egyházmegyei pénztárnok és számvevő. Jegyzője: az egyházmegyei lelkészi jegyző.

D) Egyházmegyei szavazatbontó bizottság, melynek feladata a beérkezett szavazatok felbontása és számbavétele. pótszavazás elrendelése s az eredménynek a közgyűléshez való bejelentése.

Tagjai: esperes és e. m. gondnok, mint elnökök, egy lelkészi és egy világi tanácsbíró. Jegyzője az e. m. lelkészi főjegyző.

E) Egyházmegyei segélyosztó bizottság, melynek feladata a különféle segélyek mikénti felosztása iránt határozathozatal s ennek az e. m. tanácshoz való bejelentése. Továbbá segélykérvények felett véleménynyilvánítás.

Tagjai: esperes és e. m. gondnok, mint elnökök, egy lelkészi és egy világi tanácsbíró, e. m. pénztárnok. Jegyzője az e. m. lelkészi jegyző.

F) Egyházmegyei tanügyi bizottság, melynek feladata az egyházmegye területén lévő iskoláknak az egyházközségeknél alkalmazott tanárok, tanítók és énekevezérek működésének ellenőrzése és az iskolai

körlátogatók által szerzett tapasztalatok alapján tett jelentések nyomán a közgyűlésben, vagy e. m. tanácshoz jelentés és javaslatok tétele.

Tagjai az e. m. közgyűlés által választott egy lelkészi és egy világi elnök, egy egyházi és egy világi tag, 5 lelkészi és 5 tanítói körlátogató. Jegyzője a lelkészi elnök által esetenként kiejölt tanító tag.

A bizottság jelentéseinek és javaslatainak szerkesztője és előadója a bizottság lelkész-elnöke.

G) Egyházmegyei missziói bizottság.

Ennek szervezetét, munkakörét és ügyrendjét az Egyetemes Konvent egységesen állapítja meg (E. T. III. tc. 6. § és I. tc. 154. §. j) pontja. [Előadója az e. m. missziói előadó].

H) Egyházmegyei lelkészjelölő bizottság, melynek szervezetét, feladatait s működését az E. T. II. tc. 41. §. írja elő. Jegyzője az e. m. világi főjegyző.

11. §. Az egyházmegyei bizottságok választandó tagjait az egyházmegyei közgyűlés közfelkiáltással, vagy 10 jelenlevő közgyűlési tag írásbeli kivánságára névszerinti szavazással 3 évre választja az e. m. tanács által jelölt egyénekből.

A már megalakított bizottságok tagjainak megbízatása 1936. év végén jár le. A tagok újra választhatók.

A 12 éves időköz elteltével megejtendő általános tisztújítás után tartandó közgyűlés által való megalakításig a bizottságok a régi tagokkal működnek.

Az időközben megüresedett helyekre a legközelebbi közgyűlésig szükség esetén az elnökség jelöl ki lelkész-, világi-, tanár- vagy tanító-tagokat s az ilyen eseteket a közgyűlésnek bejelenti.

12. §. A felsőbb egyházi hatóságok megalakításánál az egyház-községe kötelező szavazatának elmulasztásáért az egyházközség lelkésze, ha a mulasztás az ő hibájából történt, 10 pengő rendbirságot köteles a lelkészi nyugdíjintézet javára fizetni, mely rajta közadók módjára is behajthatók (E. T. I. tc. 23. §).

13 §. A presbitérium, illetve az egyházmegyei közgyűlés által egyházközségi tisztség viselése alól díjtalanul fel nem mentett egyháztag felmentési díja a következőképen állapittatik meg: a) egyházgondnokság alól 50 P; b) presbiterség alól 25 P; c) egyházfiság és más megbízatás alól 10 P.

I) Egyházmegyei építkezési bizottság, melynek hatáskörét az e. m. közgyűlés által alkotott építkezési szabályrendelet írja elő.

Egyházmegyei szabályrendelet.

Az egyházmegyei közgyűlések száma, ideje, helye, tanácskozása, ügyrendje és határozatképességének biztosítása tárgyában.

I. FEJEZET.

A közgyűlések száma, ideje és helye.

1. §. Az egyházmegye évenként két rendes közgyűlést tart, egyet tavasszal, egyet ősszel. Mindkét közgyűlésnek az egyházkerületi közgyűlést lehetőleg három héttel meg kell előznie.

2. §. Ezenkívül rendkívüli szükség esetén az elnökség rendkívüli közgyűlést hívhat össze.

3. §. Rendkívüli közgyűlés a kérelem beérkezésétől számított 30 napon belül összehívandó, ha azt a közgyűlésnek 20 alkotó tagja a tárgy megjelölésével az espereshez benyújtandó írásbeli kérelemmel kívánja. Rendkívüli közgyűlésen csak a meghívóval kibocsátott tárgysorozatba felvett tárgyak tárgyalhatók.

4. §. A közgyűlések helyét, — melynek legalább egyike vándorgyűlés legyen, — az elnökség állapítja meg.

5. §. A közgyűlést lehetőleg egy hónappal előbb kell összehívni s a fontosabb tárgyakat a meghívóban közölni.

6. §. A közgyűlés nyilvános, egyes különösen kényes természetű ügyek tárgyalásának idején azonban az elnökség, vagy 10 tag indítványára a közgyűlés zárt ülést rendelhet el felállással történő szavazással.

II. FEJEZET.

Tanácskozási rend.

7. §. Az egyházmegyei közgyűlést az elnökök által közös meg-
egyezéssel kitzűölt időben az elnökség (esperes és gondnok, esetleg helyet-
teseik) következőleg nyitja meg: az esperes által kijelölt éneket a gyűlés
tagjai állva éneklik. Esperes imában kéri Isten segítségét a tanácskozáshoz.
Az esperes által kijelölt lelkész bibliát olvas. Azután az egyházmegyei
gondnok nyitja meg a közgyűlést.

8. § A gyűlés megnyitása után a tanácskozásoknak tárgyai a tárgysorozat rendjén vétetnek megvitatás alá. A tárgysorozatot az elnökség állapítja meg.

A meghívóban nem közölt tárgyak sorozata (póttárgysorozat) a gyűlés megnyitása után a tagok között a gyűlés helyén kiosztandó.

Az elnökség vagy 10 tag kívánatára a közgyűlés valamelyik tárgyat soronkívül tárgyalathat.

9. §. A gyűlés 1-ső tárgya az alkotó tagok számbavétele.

10. §. A gyűlés minden tagjának joga van önálló indítványt terjeszteni elő, ezt azonban írásba kell foglalni.

Ha az indítvány 8 nappal a gyűlés előtt az espereshez beadott, azt a tárgysorozatba fel kell venni.

Ha a közgyűlésen tétetik indítvány, előbb azt a kérdést dönti el a közgyűlés felállással történő szavazás után, kívánja-e ezt a jelen gyűlésen tárgyalni, vagy nem, utóbbi esetben annak tárgyalása a legközelebbi gyűlésre halasztandó.

11. §. A tárgyakat rendszerint jegyző adja elő, kivételesen az esperes valamely tárgy előadására más előadót is kirendelhet a kebelbeli lelkészek sorából. A tanügyi bizottsági ügyeket annak elnöke, a missziói ügyeket a missziói előadó referálják, de ezek tárgyait is a jegyzők jegyzőkönyvezik.

12. § A tárgy az elnökség, vagy 10 tag kívánatára előbb általános megvitatás alá bocsátatik, azután pontonként vétetik rendes tárgyalás alá.

13. §. Mind az általános, mind a részletes tárgyalás során a gyűlés minden tagjának egyszer lehet a tárgyhoz szólani. Beszédjét senki nem olvashatja.

Az elnökök az előadó, a vizsgáló biztosok és az ügyész azonban a tárgy megvilágosítása végett bármikor, az indítványozó, az előadó és az ügyész a vita befejeztével még egyszer felszólalhatnak.

14. §. A tárgyhoz szólni kívánókat a tárgyalástvezető elnök által kijelölt jegyző írja és szólítja fel a feljegyzés sorrendjében.

Indítvány tárgyalása esetén az első szó és a zárszó az indítványozót illeti. Az indítványozó indítványát soronkívül is visszavonhatja a tárgyalásnak bármelyik fokán.

15. §. Személyes kérdésben, vagy a tanácskozási szabályokra utalással soronkívül is fel lehet szólalni, de a jelentkezést az ilyen felszólalni szándékozók is teljesíteni kötelesek.

16. §. A tárgyalástvezető elnök örködik a rend fenntartása s e szabályrendelet pontos megtartása felett. Kötelességében áll a tanácskozás tárgyától eltérő szónokot a tárgyhoz szólásra figyelmeztetni, kétszeri sikertelen figyelmeztetés után a szót tőle megvonni s azt aki a tanácskozás méltóságát sérti, vagy személyeskedik, rendreutasítani. Ha ezt egyházi tisztviselő, lelkész, tanár, vagy tanító teszi, ellene a fegyelmi eljárás megindítandó.

17. §. Ha az elnök egyszeri rendreutasításának sikere nem lenne, a szónoktól a szót ugyanazon tárgy feletti vita folyamára megvonja.

18. §. A szónokot beszédében akadályozni, zavarni vagy felbeszakítani nem szabad.

19. §. A tanácskozás háborítása esetén az elnök a gyűlést rövid időre felfüggesztheti s ha ez nem vezetne sikerre, azon napra fel is oszlathatja. A háborítók ellen az egyházi fegyelmi eljárás megindítandó, sőt amennyiben ez indokolt, a polgári büntető bíróságnál is feljelentés teendő.

20. §. Saját személyére vonatkozó ügyet tárgyaló vitában senki nem vehet részt.

III. FEJEZET.

Szavazás és határozat.

21. §. Ha szólásra feljegyezve többé senki nincs és szóló az elnök felhívására sem jelentkezik, a tárgyalást az elnök befejezettnek nyilvánítja.

22. §. A határozatot az elnök a közgyűlés többségének állásfoglalása szerint jelenti ki. 10 tag kivanatára a szavazást elrendelni köteles s ekkor a határozat a szavazás eredménye alapján a többség elhatározása szerint jelentendő ki.

23. §. Szavazásra az elnök teszi fel a kérdést. A kérdés megállapításához egyszer szólni legfeljebb öt közgyűlési tagnak van joga. A kérdés akként teendő fel, hogy arra igennel, vagy nemmel lehessen szavazni.

24. §. A szavazás rendesen felállás vagy ülve maradás által történik. Ha a többség ki nem vehető, ellenpróba alkalmazandó s ez esetben a szavazók a kijelölt jegyző által olvasandók meg.

10 tag kérelmére névszerinti szavazás rendelő el.

A közgyűlés által választandó tisztviselők választása, vagy közfelkiáltás útján, vagy szavazatlapok melletti titkos szavazás útján történik, ha ez utóbbit 10 tag írásban kéri.

25. §. A szavazólapokat az elnökség egyik jegyzővel számítja össze s az eredményt azonnal kihirdeti. A szavazatok egyenlősége esetén

az a rész dönt, amelyhez az elnökség csatlakozott. Ha a két elnök eltérő nézetten van, sorshuzás dönti el, hogy melyik elnök adja a döntő szavazatot.

26. §. Titkos szavazás tartamára a közgyűlést az elnök felfüggeszti s az elszámolás után újból megnyitja. Szavazás közben beszédet tartani, a tagokat rábeszélni, vagy a szavazatokat indokolni nem szabad.

27. §. A közgyűlésen a jelenlevők az E. T. előírása szerint határoznak.

Határozatképesség megállapítását hármely tag kérheti s ha ez nincs meg s a gyűlés rövid időre, legfeljebb 10 percre törtéendő felfüggesztése után nem állapítható meg, a vitás tárgy feletti határozathozatal a tárgysorozat többi pontjainak letárgyalása utánra halasztandó, ha pedig ekkor sem lenne a gyűlés határozatképes, annak elintézése a legközelebbi közgyűlésen veendő tárgyalás alá.

28. A közgyűlés határozatai ellen óvás vagy ellenmondás felvételének a jegyzőkönyvben nincs helye. A meghozott határozat ugyanazon a közgyűlésen meg nem változtható

IV. FEJEZET.

Jegyzőkönyvek.

29. §. A közgyűlés jegyzőkönyvét maga a gyűlés hitelesíti. Ha e hitelesítésre elegendő idő a gyűlés napján már nem áll rendelkezésre, a hitelesítésre a napot az elnökség tűzi ki s ezt a gyűlés végén kihirdeti. A hitelesítő gyűlésen a jelenlevők határoznak.

30. §. Ha a hitelesítés alkalmával a többség a határozat szerkesztése ellen kifogást tesz, az újra szerkesztés és javítás a hitelesítő gyűlés folyamán a fogalmazó jegyző által eszközözlendő.

31. §. Az egyházmegye nevében kiállított okmányokat, leveleket és felterjesztéseket az elnökség, a közgyűlési határozatokat pedig e szóval „kiadta“ a fogalmazó jegyző írja alá, ki a jegyzőkönyvi pontokat az érdekelteknek a hitelesítéstől számított 8 nap alatt kiadni köteles.

Mindenik jegyző köteles az általa fogalmazott jegyzőkönyvi pontokat a hitelesítéstől számított 10 nap alatt a lelkeszi főjegyzőhöz eljuttatni, aki is a jegyzőkönyvek kinyomattatásáról sürgősen gondoskodik s ennek megtörténte után a fogalmazványokat az iratokkal együtt az espereshez küldi, aki gondoskodik azoknak az egyházmegyei irattárba való elhelyezésük iránt.

A rendkívüli közgyűlések és egyházmegyei tanácsulések jegyzőkönyvei a legközelebbi rendes közgyűlés jegyzőkönyvével együtt nyomatattandók. (Tanácsról szóló szab. rend. 10. §.)

V. FEJEZET.

Vegyes rendelkezések.

32. §. Az egyházmegyei közgyűlések tanácskozási és határozatképességének biztosítása és az egyházi ügyek intézése érdekében az egyházmegyének tisztviselői, a közgyűlés lelkész-, tanár- és tanító tagjai komoly indokok nélkül a gyűlésekről el nem maradhatnak. Aki ezek közül kellő indokolás nélkül a közgyűlésen meg nem jelenik, a legközelebbi közgyűlés által 10 pengő bírsággal sújtatik.

Kellő indokolás nélkül 3 egymásután következő gyűlésről való elmaradás esetén

a) ez egyházmegyei tisztviselő állását az egyházmegyei tanács megüresedettnek állapítja meg s elrendeli az állásnak szavazás útján való betöltését;

b) a lelkész, tanár és tanító ezenfelül fegyelmi úton vonandó felelősségre;

c) a presbitérium által választott világi képviselő (l. tc. 107. §. g) pont) többé az egyházmegyei gyűlésre ki nem lesz küldhető s ellenük az egyházközségi, illetve az egyházmegyei bíróság előtt fegyelmi eljárás is indítandó.

A részvétlenség miatt meg nem tartható gyűlés költségeit (a megjelentek napi és fuvardíját) az igazolatlanul elmaradt tagok egyenlő arányban viselik.

33. §. E szabályrendelet megváltoztatását, vagy módosítását célzó indítvány a gyűlés összehívását megelőzőleg mindig írásban nyújtandó be az espereshez s az indítvány tárgyalhatásához a közgyűlésen legalább 40 tag jelenléte kívántatik meg.

34. §. A módosított új szabályrendelet csak az egyházkerület jóváhagyását követő egyházmegyei gyűlésen lép hatályba.

35. §. A gyűlésen megjelenő egyházmegyei tisztviselők napi és fuvardíját az egyházmegye, az egyházközségek képviselőinek költségeit az illető egyházközségek fedezik.

Szabályrendelet

a felsőborsodi ref. egyházmegye tanácsáról.

1. §. A felsőborsodi ref. egyházmegye az E. T. I. tc. 114. §-ának rendelkezéséhez képest feladatai egyrészének teljesítésére az elnökségen kívül tizenkét tagból álló egyházmegyei tanácsot alakít.

2. § A tanács tagjait az egyházmegyei közgyűlés felerészben az egyházmegyei tanácsbírák sorából, felerészben a gyűlés alkotó tagjaiból oly módon választja, hogy úgy a lelkészi, mint a világi elem benne egyformán legyen képviselve. Egy tag a tanácsba az iskolák tanár, vagy tanító képviselőiből lévén választandó, ezt ha lelkészi tisztségre választható, a lelkészek, más esetben a világiak közé kell számítani. Az, hogy a tanács egyik felerésze a tanácsbírák közül választatik, nem zárja ki azt, hogy a többi tagságra is tanácsbíró választathassék.

3. §. Az egyházmegye tanácsában a jegyzői teendőket az egyházmegye főjegyzői, az ügyészieket pedig az egyházmegye ügyésze látja el.

4. § Az egyházmegyei tanács tagjait az egyházmegyei őszi rendes közgyűlés vagy közfelkiáltással, vagy 10 tag írásbeli indítványára szavazatlapokkal titkosan egy évre választja. Az első megbízás az őszi közgyűlésig tart. Ha a választás bármi okból idejében meg nem ejtetnék, a tanács tagjai az új választásig működni tartoznak. A tanács tagok ismételve is megválaszthatók

5. §. Az egyházmegyei közgyűlés a tanács hatáskörébe a következő ügyeket utalja:

a) a presbitériumjak egyházzrészekké szervezkedésre, egyházközségek eddigi beosztásának s egymáshoz való viszonyának változtatására, új egyházközség szervezésére, vagy az egyházközségnek több önálló egyházközségre osztására vonatkozó határozatának jóváhagyása (I. tc. 76. §. a) pont);

b) a presbitériumank új lelkészi, tanári, tanítói, kántori, vagy általában rendszeres javadalommal ellátott egyházközségi tisztviselői állás szervezésére ezek javadalmának az országos törvényekre tekintettel megállapítására, vagy meglévő állásoknak ugyancsak az országos törvények korlátai között változtatására, esetleg megszüntetésére vonatkozó határozatainak jóváhagyása (I. tc. 76. §. b) pont);

c) a presbitériumnak új iskola, vagy egyházközségi intézet létesítésére, vagy meglévőnek megszüntetésére vonatkozó határozatainak jóváhagyása (I. tc. 76. §. e) pont);

d) a presbitériumnak alapítványok kezelésbe elfogadására, vagy olyan ajándékozás, örökség és hagyomány elfogadására vonatkozó határozatának, mely célkitűzéssel vagy kikötéssel tétetett jóváhagyása (I. tc. 76. §. d) pont és 77. §. c) pont);

e) a presbitériumnak ingatlan vagyonszerzésére, megterhelésére, vagy elidegenítésére vonatkozó határozatának jóváhagyása (I. tc. 76. §. e) pont);

f) a presbitériumnak eml. kszertü egyházi tárgyak átalakítására, vagy elidegenítésére vonatkozó határozatának jóváhagyása (I. tc. 76. §. f) pont);

g) a presbitériumnak, illetve egyházközségi közgyűlésnek az egyházi közteherviselés megállapítására vagy változtatására vonatkozó határozatának jóváhagyása (I. tc. 77. §. a) pont);

i) a presbitériumnak 10 000 pengőt meghaladó készpénz elhelyezésének módjára, vagy ugyanilyen értékű értékpapir vételére vagy eladására vonatkozó határozatának jóváhagyása.

j) a presbitériumnak jelentékenyebb építkezésre (templom, iskola, lelkész-, tanár-, tanító-lakásul szolgáló épület, bérház) vonatkozó határozatának jóváhagyása (I. tc. 77. §. b) pont);

k) a presbitériumnak az egyházközség terhére — az átmeneti kölcsön kivételével — bármely célt szolgáló kölcsön felvételére szülő határozatának jóváhagyása (I. tc. 77. §. f) pont);

l) a presbitériumnak az egyházközség mezőgazdasági ingatlainak hasznobérbeadására vonatkozó határozatának jóváhagyása (I. tc. 77. §. e) pont és VII. tc. 17. §. 2-ik bekezdés);

m) a presbitériumnak egyéb vagyoni vonatkozású határozatai ellen beadott fellebbezések elbírálása, amennyiben az egyházi, vagy polgári bírósági utra nem tartozik (I. tc. 114. §. 6-ik bekezdés);

n) az egyházmegye saját iskolája, vagy más intézete igazgatásának körében szükséges intézkedés (I. tc. 114. §. 6-ik bekezdés);

o) az egyházmegyei tisztség megüresedésének megállapítása a lemondás és az esperesi és gondnoki állás megüresedésének kivételével (I. tc. 114. §. 6-ik bekezdés), a közgyűlési szab. rend. 32. §. 3. bekezdés a) pont elköltözés, elhalálozás, vagy bírói ítélettel történt elmozdítás eseteiben;

p) teljesíti az egyházmegyei közgyűlés által alakítandó bizottságok választás alá eső tagjainak kijelölését. minden állásra legalább 3 egyént jelölve (szerv. szab. rend. 11. §. 1-ső bekezdés).

6. §. Az egyházmegyei tanácsot rendes ülésre az elnökség évente 2-szer a tavaszi és őszi közgyűléseket megelőző időre hívja össze.

7. §. Rendkívüli tanácsüléseket csak sürgős szükség esetén kell összehívni.

8. §. A tanács üléseinek tanácskozására, ügyrendjére, jegyzőkönyvére a közgyűlési ügyrendről szóló szab. rendelet intézkedései értelemszerűleg alkalmazandók.

9. §. Az egyházmegyei tanács akkor határozatképes, ha az elnökségen kívül legalább 3 tag jelen van. A részvétlenség miatt határozatképtelen tanácsülésen megjelent tagok napidiját és utiköltségét az igazolatlanul elmaradt tagok az egyházmegyei tanács megállapítása szerint viselni kötelesek.

10. §. Az egyházmegyei tanács jegyzőkönyvei a következő rendes egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvével együttesen nyomtatandók és adandók ki (közgyűlési szab. rend. 31. §.).

11. §. Az egyházmegyei tanács tagjainak felmerült költségeit az egyházmegye pénztára megtéríti.

Szabályrendelet

az egyházközségek egymásközi viszonyáról és a szavazati jognak miként való gyakorlásáról (I. tc. 17.).

Az anya-, leány- és fiókegyházközségek, valamint az egy egyházközséget alkotó társ-egyházközségek egymásközi közizgatási viszonyát és az ebből származó jogokat és kötelezettségeket egyházmegye az ez egyházközségek közötti eddigi megállapodás szerint kívánja feltartani. Ahol eddig ilyen egyezség nem volt, ott az egyházközségek egymásközi jogait és kötelezettségeit a társ leány és fiók-egyházközségben végzett lelkészi szolgálat és az egyházközségek által viselt személyi és dologi kiadások mértéke szerint kell meghatározni.

A szavazati jognak az egyházhatósági választásoknál történő gyakorlására nézve az az elv követendő, hogy ahol az iskolát fenn nem tartó anyaegyháznak szavazata a leányegyház által fenntartott felekezeti iskola címén növekszik, ott a szavazást közös presbiteri ülés gyakorolja. Ahol a leány és fiók egyházközség a lelkészi állás fenntartásához fuvar- és napidijon felül az anyaegyházközség lelkészének fizetéséhez, vagy az anyaegyházközség dologi kiadásaihoz hozzájárul, ott a társ és leányegyházközségek választó névjegyzékébe felvett egyháztagok a lelkészválasztásban is részt vesznek.

Szabályrendelet a szórványoknak missziói egyházközségbe szervezéséről (I. tc. 16.).

A felsőborsodi egyházmegye a szórványban élő református híveknek az egyes egyházközségekbe való jelenlegi beosztását törvényesnek mondja ki és elrendeli:

1. A szórványokban élő református híveknek legerőteljesebb lelki gondozását.
2. Elrendeli a legpontosabb szórvány kataszter készítését.
3. A missziói egyházközségeknek a mutatkozó szükség szerinti rendszeresítését elvben kimondja.

TARTALOMJEGYZÉK.

1. Istentisztelet s a közgyűlés megnyitása.
2. A gyűlés megzavarása iránti kísérlet felett a közgyűlés tagjai megbotránkozásának kifejezése.
3. Esperesi jelentés.
4. Kormányzó ur Őfőméltóságának üdvözlése.
5. A legutóbbi lelkési tanácsbíró-választás megfellebbezése.
6. A szavazatbontó bizottság jegyzőkönyve.
7. *Németh József*, segédlelkész bekebelezése.
8. *Köck Béla*, szilvásváradí rendes és *Dr. Karácsonyi János*, radostyáni segédtanító beerősítése.
9. *Benyhe Sándor*, meszesi ideiglenes tanítóvá választásának tudomásulvétele.
10. *Pongó Pál*, tornaszentjakabi helyettes előkönyörgő és magántanítóul választásának tudomásulvétele.
11. *Barthos Sándor*, szendrői kisegítő tanítóul alkalmazásának tudomásulvétele.
12. *Vargha Károly*, szuhogyi előkönyörgő tanítónak igazgatói címmel való kítüntetése.
13. Az egyházközségi és egyházmegyei szabályrendeleteket megalkotó bizottság munkálatainak előterjesztése.
14. Az egyházmegyei tanács megalakítása.
15. Egyházmegyei szmvevők megválasztása.
16. Bizottság kiküldése az építkezési szabályrendeletek megalakítására.
17. Egyházközségi szabályrendeletek.
18. Egyházközségi fegyelmi és rendszabályok.
19. Az egyházmegyei pénztárnál fénálló hátralékok rendezése.
20. Az egyházi adónak a közadókkal együttes kezelése esetén, az adóhátralék megállapításának módja, a választói névjegyzék összeállításához.
21. Hivatalos levelek díjáltalányozás.
22. Tanügyi bizottsági elnök jelentése.
23. Missziói előadó jelentése.
24. Az egyházmegyei missziói bizottság megalakítása.
25. Az egyke elleni küzdelem.

26. A tanítói fizetések rendezésére vonatkozó miniszteri rendelet.
27. *Doktor Gyula*, sajkókazinci lelkész perujítási kérelme.
28. A boldvai egyház másodtanítói állásának megszüntetése és az egyház anyagi ügyeinek rendezése.
29. A berentei egyház affiliálási ügye.
30. A bánhorváti egyház ingatlan csere ügye.
31. A meszesi lelkész jelentése az ottani iskolai állapotokról.
32. A szendrőládi egyház tőkesegély kérvényének felterjesztése
33. A hangácsi egyház közalapi segély iránti kérelme.
34. A boldvai egyház tőkesegély kölcsön kérvényének felterjesztése.
35. Csernely szórványnak a nagyvisnyói egyházhoz való csatolása.
36. Az egyházlátogatói körök beosztása.
37. Az 1935. évi tavaszi gyűlés helyének megállapítása.

II. Egyházmegyei tanácsülés.

1. A boldvai egyház 8%-os vagyonadó kivétele iránti kérelme.
2. " " lelkészi és tanítói új díjleveleinek jóváhagyását kéri
3. *Özv. Császárné Károlyné*, alapítványa a nekézsenyi egyház javára.
4. Az alacskaikai egyház templomrenoválási ügye.
5. A rakacaszendi magániskola helyiségének kipadlóztatása.
6. A sajkókazincfalvai lelkészlak javításának jóváhagyása.
7. A hangácsi egyház templomrenoválási ügye.
8. A sajkókápolnai egyház templomrenoválása.
9. A berentei egyház jelentése a végzett épületjavítási munkákról.
10. A szendrőládi egyház rendkívüli adó kivétele tartozásainak kifizetésére.
11. A finkei egyház új tanítói díjlevelének jóváhagyása.
12. A rakacaszendi lelkészi és tanítói földek haszonbéri szerződésének jóváhagyása.
13. A hangácsi egyház eladott ingatlanai bekebelezésének engedélyezése
14. A parasznyai lelkész betérjesztése az egyházi földek bérbeadásáról.
15. A sajkócsegi egyházi földek haszonbéri szerződésének felbontása.
16. A sajkóvezdi egyház új kölcsön felvétele iránti kérelme.
17. A közgyűlési és tanácsülési jegyzőkönyvi pontok hitelesítése.

III. Birósági ügyek.

1934. augusztus 7.

- I. *B. Tóth István*, varbói egyháztag templomi szék ügyben beadott panasza.
- II. A dédes-bántapolcsányi egyházak építkezési ügye.
- III. *Veress Elek*, sajókazinci másodtanító lakbér ügye.
- IV. *Lipták Mihály*, hangácsi presbitér fegyelmi ügye.
- V. *Dankó Lajos*, damaki tanító fegyelmi ügye.
- VI. *Horváth Imre*, felsőkelecsényi lelkész és *Kerekes Barna* felsőkelecsényi tanító fegyelmi ügye.
- VII. *Soltész Kálmán*, volt szendrői tanító perujítása.

1934. szeptember 27.

- I. *Özv. Simon Istvánné*, boldvai lakos panasza párbér és munkaváltság ügyben.
- II. *Kocsis Béla*, borsodi tanító fegyelmi ügye.

Függelék.

Egyházmegyei szabályzatok:

1. az egyházmegye szervezetéről
2. tanácskozási és ügyrendjéről
3. az egyházmegye tanácsáról
4. az egyházközségek egymásközi viszonyáról
5. a szórványoknak missziói egyházközségbe szervezéséről.

